ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐπιστέλλοντες πρὸς τὸν Ἕσπερον νὰ πέμπωσι τὰ χειρόγραφα καθαρῶς γεγραμμένα, τὰ ὁποῖα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗι ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΥΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Κολόμβου, Πέναγγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ α΄. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβου τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Αὐγούστου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια θέλουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

|209

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

Τὴν Τετάρτην (ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιούμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκωλον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσήνης, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιούμιον καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεύθυνσις καὶ τὸ Γενικὸν Πρακτωρεῖον τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ Λόυδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 6).

Für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.

Probe-Nummern gratis und franco.

Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.

Expedition der Illustrirten Zeitung in Leipzig.

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ ΠΛΟΥΤΗ.

Τὸ μοναδικὸν τοῦτο σύγγραμμα, ἀπαραίτητον εἰς πάντα Τραπεζίτην, Κεφαλαιοῦχον, Συμβολαιογράφον, καὶ ἐν γένει εἰς πάντα κάτοχον γραμματίων λαχείου, περιέχει.

α΄.) Ἐπίσημον καὶ ἀκριβῆ Κατάλογον ὅλων τῶν ὁμολογιῶν μετὰ λαχείου. Αὐστριακῶν, Γερμανικῶν, Γαλλικῶν, Ἰταλικῶν, Βελγικῶν, Ῥωσσικῶν, Ἑλβετικῶν, Τουρκικῶν, Ἑλληνικῶν, Ῥωμουνικῶν κτλ., αἵτινες ἐκληρώθησαν ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῶν κληρώσεως μέχρι 31. Ὀκτωβρίου 1884 καὶ δὲν ἐπαρουσιάσθησαν ἀκόμη πρὸς ἐξαργύρωσιν.

β΄.) Τοὺς Καταλόγους ὅλων τῶν αὐστριακῶν καὶ ούγγρικῶν ὁμολογιῶν, ἐφ' ὧν ἐγένετο κατάσχεσις.

γ΄.) Πληροφορίας ἀκριβεῖς περὶ τοῦ χρόνου τῶν κληρώσεων, περὶ τῆς ἀξίας τῶν λαχνῶν, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τίτλων, ἀξίας τῶν τοκομεριδίων, τοῦ χρόνου καθ' ὃν γίνονται αἱ πληρωμαὶ αὐτῶν, καὶ ἐν γένει πάσας τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Ἓν ἀντίτυπον φρ. 3,50. Πέντε ἀντίτυπα φρ. 15.

Ἀπευθυντέον διὰ συναλλαγματικῆς ἢ καὶ γραμματοσήμων Au Moniteur de la Chance universelle. Vienne (Autriche).

ΑΓΝΗΣ ΣΜΙΘ

ΒΛΕΜΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ·

Τρικυμία ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ — Πρῶται ἐντυπώσεις ἐν Ἀθήναις — Ἐν Ἀθήναις — Τὸ Σούνιον καὶ ὁ Ὑμηττός — Ὁ Μαραθὼν καὶ ἡ Αἴγινα — Ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου καὶ ἡ Ἀκροκόρινθος — Αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς — Ἐν Σπάρτῃ — Παρὰ τὸν Ταΰγετον — Ἐπὶ τῆς Ἰθώμης — Τὸ Πάσχα ἐν μονῇ — Ἀπὸ τῆς μονῆς εἰς Κρέκι — Ἐν Ὀλυμπίᾳ — Ἀπ' Ὀλυμπίας εἰς Μέγα Σπήλαιον — Ἐκδρομὴ εἰς τὴν Στύγα — Ἑλληνικὴ φιλοξενία — Δυσχέρειαι — Θύελλα ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ — Ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς Κέρκυραν — Ἡ γλῶσσα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων — Τρόπος τοῦ περιοδεύειν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Μετάφρασις Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Τὸ παρὸν βιβλίον, ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 8ου συγκείμενον, καὶ περιέχον πολλὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας καὶ χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα, ἐκδίδεται κατ' αὐτὰς κομψῶς καὶ πολυτελῶς δεδεμένον.

Τιμὴ Φράγκων 7.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

M. MINGHETTI.

Τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ἡ τούτων ἐπέμβασις εἰς τὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς διοικήσεως.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ καὶ εἰσαγωγὴ

Γ. Μικονίου

διδάκτορος τῆς Νομικῆς.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι

W. DRUGULIN

1885.

Εὕρηται παρὰ τῷ τυπογραφείῳ W. Drugulin ἐν Λειψίᾳ, καὶ τιμᾶται φράγκων 5.

ΜΙΛΤΩΝΟΣ

ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

ἑξαμετρος μετάφρασις

Ἀλεξάνδρου Σ. Κάσδαγλη.

Ἔκδοσις πολυτελὴς μετὰ εἰκόνων ὑπὸ

Gustave Doré.

Ἐν Λειψίᾳ

1884.

W. DRUGULIN.

Εκδίδεται κατὰ τεύχη· τιμὴ ἑκάστου τεύχους μάρκαι 2.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

Ετος Δ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 15|27 Ἰανουαρίου 1885 Τιμὴ ἐτησία προπληρωτέα εἰς χρυσόν. Φρ. χρ. 40. Μάρ. 32. Ῥούβλ. 16. Αρ. 90.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον. — Περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἰδία περὶ τῆς ὑψίστης ἀρχῆς αὐτῶν (συνέχεια). — Ὁ Θεόδωρος Βίλρωθ. — Περιοδεία εἰς ἄνω Αἴγυπτον (τέλος). — Ποίησις· Τῇ ἀοιδίμῳ μνήμῃ τῆς μητρός μου. Φαινομενικὴ εὐτυχία. — Οἱ Σερβικοὶ σιδηρόδρομοι. — Ὁ Ῥοῦβενς ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενείας του. — Ἡ πριγκίπισσα. Διήγημα (συνέχεια). — Ἡ ἐξόρυξις τῶν ἀδαμάντων ἐν Βρασιλίᾳ. — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον. — Θεόδωρος Βίλρωθ, καθηγητὴς τῆς Χειρουργίας ἐν Βιέννῃ. — Τὸ χωρίον Σιοὺτ ἐν τῇ Ἄνω Αἰγύπτῳ. — Γέφυρα ἐπὶ τοῦ Σάβα ποταμοῦ. — Ὁ πύργος τῶν κραυίων. — Ὁ Ῥοῦβενς ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενείας του. — Ὁ τελευταῖος ἀποχαιρετισμός.

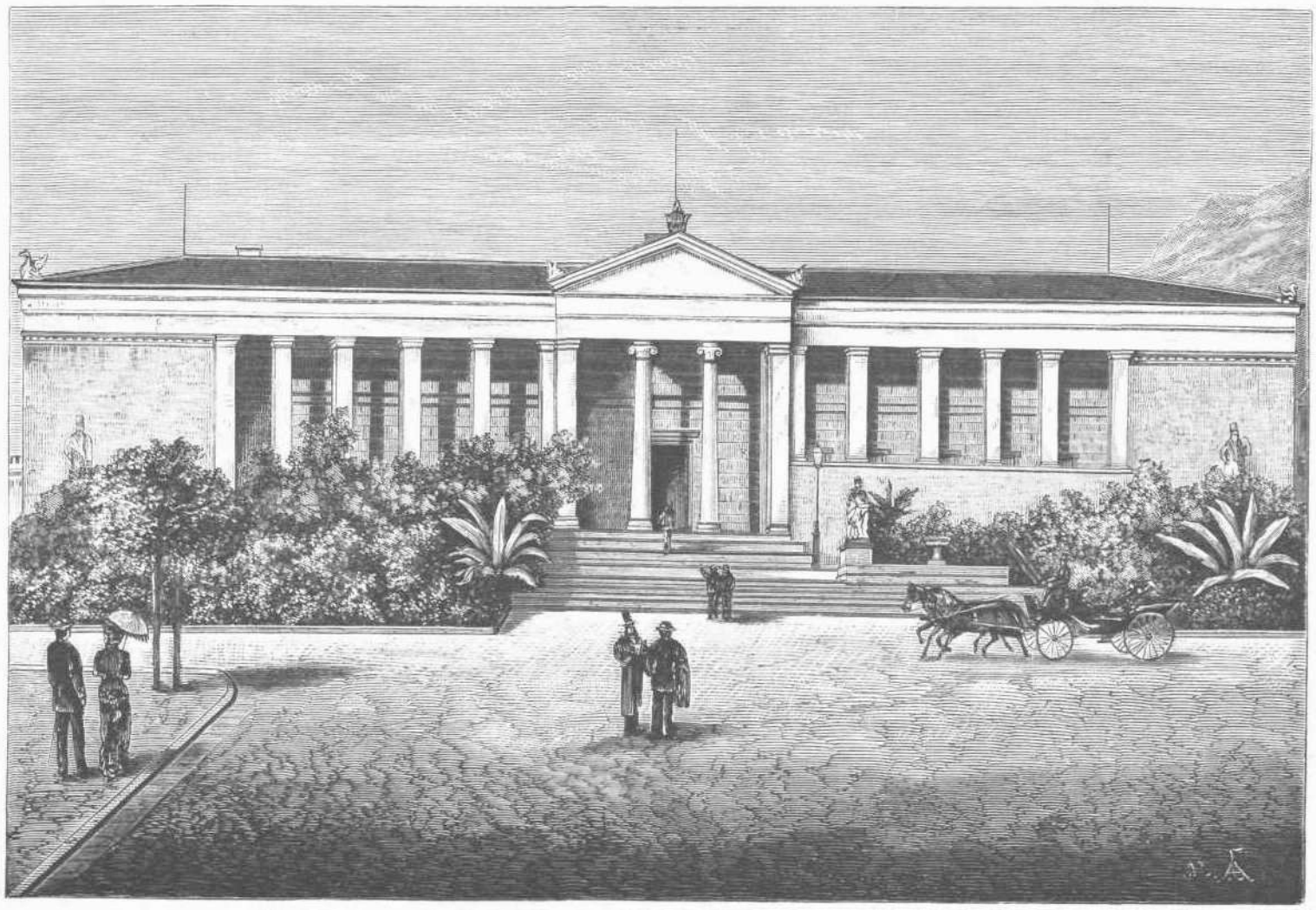

ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ.

ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ.

Ὑπὸ Εὐθ. Καστόρχη, καθηγητοῦ.*)

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 273.)

ΠΡΟΣΚΛΗΘΕΙΣ παρὰ τοῦ φίλου συντάκτου τοῦ Ἑσπέρου νὰ ἐκθέσω τὰ τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, οὗ καὶ φοιτητὴς διετέλεσα ἐν καιρῷ τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ, καὶ ἐν ᾧ δεκαετηρίδας διδάσκω, δὲν ἠδυνάμην νὰ μὴν δεχθῶ αἴτησιν φίλου, μεθ' οὗ οὐ μόνον πολυχρόνιος φιλία, ἀλλὰ καὶ στοργὴ ἰσχυρὰ διδασκάλου πρὸς μαθητὴν συνδέει με στενῶς. Ἐδέχθην μὲν τὴν αἴτησιν, ἀλλὰ φοβοῦμαι μή ἡ ἡλικία καὶ μάλιστα ἡ ἀπειρία μου εἰς συγγραφὰς συναπτούσας τὸ τερπνὸν μετὰ τοῦ ὠφελίμου, οἵαι συνήθως πληροῦσι τὰς στήλας τοῦ Ἑσπέρου, δὲν εἶναι ἱκαναὶ νὰ ἀνταποκριθῶσι πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ περιοδικοῦ τούτου. Καὶ ὅμως θέλω πειραθῆ κατὰ τὸ ἐμοὶ δυνατὸν νὰ ἐκπληρώσω αἴτησιν φίλου, ἣν δὲν μοὶ ἦτον συγχεχωρημένον ν' ἀποκρούσω.

Ἐπὶ δεκαετηρίδας ὅλους αἰῶνας κατέπαυσεν ἡ τῶν ἐπιστημῶν διδασκαλία ἐν τῇ μητρὶ καὶ τροφῷ αὐτῶν Ἑλλάδι, ἀφ' οὗ χρόνου ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς ἠνάγκασε τοὺς ἐν Ἀθήναις διδάσκοντας νὰ ζητήσωσι παρὰ τοῖς βαρβάροις ἄρτον καὶ νὰ μεταδίδωσι αὐτοῖς ὅτι ἀπηγορεύθη νὰ μεταδίδωσι τοῖς ὁμοφύλοις.

Κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο τῶν χρόνων διάστημα ἐσώζοντό που δεδεμένοι λαμπτῆρές τινες ἀμυδρὸν φῶς τῆς ἐπιστήμης διαχέοντες εἰς προνομιούχους φύσεις, δι' ὧν συνετηρεῖτο ἡ ἑλληνική παιδεία ἵνα μὴ ὅλως ἐκλείψῃ. Κληρικοὶ πρὸ πάντων διέσωζον τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα χάριν τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ πρώτων ἀναγκῶν καὶ αἱ τούτων μοναὶ ἦσαν τὰ κυριώτατα σπουδαστήρια. Ἐξαιρετικὰ δὲ πνεύματα εἴτε ἐκ τύχης εἴτε ἐξ ἐμφύτου πρὸς τὰς ἐπιστήμας ροπῆς ἀγόμενα, διέπλεον κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας τὰς δυτικὰς θαλάσσας πρὸς ἀπόκτησιν ἐπιστημονικῶν γνώσεων, ἃς ἠδύναντο νὰ διδαχθῶσι τότε μόνον ἐν τῇ ἑσπερίᾳ Εὐρώπῃ. Τοιοῦτοι ἄνδρες ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν πατρίδα, καὶ εἴ τινες ἄλλοι ὁμοίρησαν ἐν αὐτῇ ἐξ ἀνωτέρων περιστάσεων νὰ διακρίνωνται ἐπὶ παιδείᾳ, συνέστησαν ἐνιαχοῦ τῆς Ἑλλάδος σχολάς, ἐν αἷς ἀπὸ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος μετέδιδον τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν τοῖς ὁμοφύλοις παρασκευάζοντες τούτους πρὸς ἀπόκτησιν ἐπιστημονικῶν γνώσεων. Ἡ ἰατρικὴ δὲ ἦτο ἡ ἐπιστήμη, ἥτις πρὸ πάσης ἄλλης προσείλκυσε τοὺς νέους Ἕλληνας, τοὺς εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ Γαλλίαν ἀπερχομένους χάριν σπουδῆς, διότι ταύτην μόνην ἠδύναντο νὰ ἐξασκήσωσιν ἐν τῷ βίῳ εἰς τὴν πατρίδα ἐπανερχόμενοι. Ὀλίγους δὲ ἐκ φιλομαθείας προσείλκυσαν καὶ αἱ λοιπαὶ ἐπιστήμαι. Ἡ δὲ Ἰόνιος Ἀκαδημία τοῦ φιλέλληνος Ἄγγλου Γκυλφόρδου, ἡ ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐν Κερκύρᾳ ἱδρυθεῖσα καὶ ἐπὶ ὀλίγα μόνον ἔτη ἕνεκα τοῦ προώρου θανάτου τοῦ ἱδρυτοῦ λειτουργήσασα, μετέδωκεν εἰς οὐκ ὀλίγους Ἑλληνόπαιδας καὶ ἄλλας πλὴν τῶν ἰατρικῶν ἐπιστημῶν γνώσεις.

Οὕτως ἀνεδείχθησαν οἱ ὀλίγοι ἐκεῖνοι ἐπιστήμονες ἰατροὶ καὶ ἄλλοι, ὅσοι εἰρήσθησαν ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ ἔθνους εἰς σύνταξιν τοῦ πολιτεύματος καὶ ῥύθμισιν τῆς πρώτης ἑλληνικῆς πολιτείας. Ἐκ τούτων ἐλήφθησαν ὕστερον καὶ οἱ συγκροτήσαντες τὸν πρῶτον σύλλογον τῶν καθηγητῶν τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν Πανεπιστημίου. Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων τῆς ἡμετέρας πατρίδος διὰ τῆς ἀναχορήσεως τοῦ βασιλόπαιδος τῆς Βαυαρίας Ὄθωνος εἰς βασιλέα τῆς Ἑλλάδος καὶ μετὰ τὴν ῥύθμισιν τῶν διαφόρων κλάδων τῆς πολιτείας καὶ τὴν σύστασιν δικαστηρίων καὶ σχολείων, ἐγένετο ἐπαισθητὴ ἡ ἔλλειψις Πανεπιστημίου πρὸς μόρφωσιν τῶν ἀναγκαίων λειτουργῶν τῆς νέας πολιτείας ἰατρῶν, νομικῶν, διδασκάλων τῶν γενικῶν ἐπιστημῶν καὶ θεολόγων. Ὅθεν ἀπὸ τοῦ β'. ἔτους τῆς εἰς Ἀθήνας μεταβάσεως ἐκ Ναυπλίου τῆς πρωτευούσης τὸ 1835 ἄνδρες φίλοι τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν γραμμάτων ἀνεδέχθησαν καὶ ἐδίδασκον, ὁ Κ. Κοντογόνης, Μισαὴλ Ἀποστολίδης, Λέων Μελᾶς, Π. Ἀργυρόπουλος, Σ. Πήλλκας, Ν. Κωστῆς καί τινες ἄλλοι, ἐν τῷ ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν Γυμνασίῳ θεολογικά, νομικὰ καὶ ἄλλα ἐπιστημονικὰ μαθήματα νέους φιλομαθεῖς καὶ ἄνδρας ὀργῶντας πρὸς παιδείαν, ἐργαζομένους δὲ ἐν τοῖς γραφείοις τῆς πολιτείας καὶ τοῖς δικαστηρίοις, οἵτινες μὴ εὐτυχήσαντες νὰ διδαχθῶσιν ἐν Εὐρώπῃ ᾐδάνοντο ἑαυτοὺς ἐλλιπεῖς πρὸς ἃ ἐκλήθησαν ἔργα τῆς πολιτείας.

Ἐπειδὴ δὲ διὰ τῆς τοιαύτης ἀποπείρας ἐδείχθη ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ ἱδρυθῇ Πανεπιστήμιον, διότι ὑπῆρχον οἱ δυνάμενοι νὰ διδάξωσιν ἐν αὐτῷ τὰς τότε χρησιμωτάρας ἐν Ἑλλάδι ἐπιστήμας γενικάς τε καὶ εἰδικάς, ἐξεδόθη ἀπόντος τοῦ Βασιλέως ὑπὸ τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, οὗ προΐστατο ὁ Ἀρμανσπέργης τῇ 31 Δεκεμβρίου 1836 βασιλικὸν διάταγμα περὶ συστάσεως Πανεπιστημίου κανονίζον τὰ κατ' αὐτὸ ἐπὶ τὸ ἐλευθερώτερον. Ἀλλ' ἐπανελθόντος τοῦ βασιλέως ἐξεδόθη τῇ 14 Ἀπριλίου 1837 νέον διάταγμα ἀκυρωτικὸν ἐκείνου διατάσσον δὲ τὴν σύστασιν τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ἄλλο ἀπὸ τῆς 22 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς κανονίζον ἐκ νέου τὰ κατ' αὐτὸ ἐπὶ τὸ μοναρχικώτερον, καὶ κατ' ἔθος γερμανικὸν ὀνομάζον αὐτὸ Πανεπιστήμιον Ὄθωνος.

Ἐπειδὴ δὲ ὡς πρώτυπον τούτου ἐλήφθησαν τὰ ἐν Γερμανίᾳ Πανεπιστήμια, ὁ ὀργανισμὸς αὐτοῦ ἔχει τὰς αὐτὰς τούτων βάσεις, καθ' ὅσον μάλιστα καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν πρώτων αὐτοῦ καθηγητῶν ἐξεπαιδεύθησαν ἐν Γερμανίᾳ· ὥστε ἦσαν ἐξωκοιωμένοι πρὸς τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ἐπιστήμην τὴν γερμανικήν. Εἰς τούτους ὅμως προσετέθησαν καί τινες τῶν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ διδαχθέντων. Ἀλλ' οἱ τελευταῖοι οὗτοι διετέλεσαν καθηγηταὶ τὰ πρῶτα ἔξ ἔτη μεθ' ἃ διεδέχθησαν αὐτοὺς Ἕλληνες.

Κατὰ τὸ ῥηθὲν ὀργανικὸν διάταγμα τὸ Πανεπιστήμιον περιλαμβάνει τέσσαρας σχολάς, ὧν "ἑκάστη ἔχει ὡρισμένον ἀριθμὸν καθηγητῶν καὶ "σχηματίζει καθ' ἑαυτὴν ἀνεξάρτητον σύλλογον "λογίων ὡς πρὸς τὰ ἐπιστημονικά, ἀδιαίρετον ὅμως "ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Πανεπιστημίου καὶ μένοντα "εἰς διηνεκῆ ὀργανικὸν μετ' αὐτοῦ σύνδεσμον."

Αἱ σχολαὶ αὗται εἶναι 1) ἡ θεολογική, 2) ἡ τῆς νομικῆς, 3) ἡ τῆς ἰατρικῆς καὶ 4) τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν λοιπῶν ἐπιστημῶν. Εἰς ταύτας προσετέθη ὕστερον διὰ διατάγματος τῆς 4 Μαΐου 1843 καὶ φαρμακευτικὸν σχολεῖον πρὸς διδασκαλίαν τῶν φαρμακοποιῶν.

ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ ΚΑΙ ΕΝΑΡΞΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ.

Συγχρόνως τῇ συστάσει τοῦ Πανεπιστημίου διωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως καὶ οἱ καθηγηταὶ ἑκάστης σχολῆς, τῆς μὲν θεολογικῆς δύο, τῆς νομικῆς ἑπτά, τῆς ἰατρικῆς ἑπτὰ καὶ τῆς φιλοσοφικῆς ἑπτά. Εἰς τοὺς καθηγητὰς προσετέθησαν μετὰ ἓν ἔτος καὶ ὀφηγηταί. Ἑφεξῆς μέχρι τοῦδε οἱ μὲν καθηγηταὶ διορίζονται διὰ διατάγματος, οἱ δὲ ὀφηγηταὶ ἐκλέγονται μετὰ δοκιμασίαν ὑπὸ τῶν σχολῶν, ἐπικυροῦνται δὲ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας.

Διὰ διατάγματος διωρίσθησαν ἐκ τῶν καθηγητῶν ὁ τοῦ πρώτου ἔτους Πρύτανις καὶ οἱ τέσσαρες σχολάρχαι, ὡς τότε ὠνομάζοντο, ὕστερον δὲ κοσμήτορες, τῶν τεσσάρων σχολῶν. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1841 ἐκλέγονται οὗτοι κατὰ τὸ διάταγμα τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1841 ὑπὸ τῶν καθηγητῶν, ὑπὸ πάντων μὲν ἐν τῷ αὐτῷ συνερχομένων τρεῖς ὑποψήφιοι, ἐξ ὧν ὁ Βασιλεὺς ὁρίζει ἕνα ὡς πρύτανιν τοῦ ἐπιόντος ἔτους, ὑπὸ τῶν καθηγητῶν δὲ ἑκάστης σχολῆς, ἰδίᾳ συνερχομένων, δύο ὑποψήφιοι, ἐξ ὧν ὁ Βασιλεὺς ὁρίζει ἕνα ὡς κοσμήτορα τῆς σχολῆς τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Οὕτω καταρτισθέντος καὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Πανεπιστημίου δι' ἄλλου διατάγματος τῆς 26 Ἀπριλίου τοῦ 1837 ὡρίσθη καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων. Τῇ 3 λοιπὸν Μαΐου τοῦ ἔτους τούτου ἐγένετο ἡ ἐπίσημος ἔναρξις τῶν μαθημάτων ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ κράτους διὰ ἰδιαιτέρου λόγου τοῦ Πρυτάνεως καὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν τεσσάρων κοσμητόρων ἐν ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ, ὑπὸ τὴν δόρειον πλευρὰν τῆς Ἀκροπόλεως κειμένῃ, ἐν ᾗ τέως ἦτο τὸ γυμνάσιον. Ἡ ἡμέρα αὕτη ἐλαμπρύνετο ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὡς ἡμέρα τῆς ἀνακλήσεως τῶν ἐπιστημῶν ἐν Ἑλλάδι διὰ πανηγυρικοῦ λόγου ἑνὸς τῶν καθηγητῶν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου, συνερχομένων πάντων τῶν ἐν τέλει, τῶν καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν καὶ πλήθους πολλοῦ ἄλλων λογίων· ἀλλ' ἤδη ἀπὸ εἰκοσαετίας ἐλησμονήθη καὶ ἡ ἡμέρα αὕτη μετ' ἄλλων οὐκ ὀλίγων τοῦ ἀρχαιοπρεποῦς ἡμῶν βίου.

Ἀρχομένου τοῦ δευτέρου Πανεπιστημιακοῦ ἔ, ὅπως σήμερον συνηθέστερον καλοῦμεν τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ Σεπτεμβρίου μέχρις τέλους Αὐγούστου τοῦ ἑπομένου ἔτους, ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους μετ' ὀλίγους μῆνας, ἤτοι ἀπὸ τὸν Σεπτεμβριον τοῦ 1837, ἐξεδόθη κατ' ἔθος γερμανικὸν ἔντυπον πρόγραμμα τῶν μαθημάτων, ἃ ἔμελλον νὰ διδάξωσιν οἱ καθηγηταί, προταχθείσης ἀρχαιολογικῆς τινος πραγματείας ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἀρχαιολογίας· τὸ αὐτὸ δὲ ἐγένετο καὶ τὸ ἐπιὸν ἔτος ὑπὸ θεολόγου καθηγητοῦ. Ἐφεξῆς ὅμως κατηργήθη ἡ ἐν τῷ προγράμματι προσθήκη διατριβῆς, καθιερωθείσης ἑκτοτε τῆς συνηθείας νὰ τυπώνηται μόνον τὸ τῶν μαθημάτων πρόγραμμα, ὁ δὲ πρύτανις νὰ ἐκθέτῃ ἐν ἀρχῇ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους ἐνώπιον τοῦ συλλόγου τῶν καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς πολιτείας τὰ ἐν τῇ πρυτανείᾳ αὐτοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ γενόμενα, ὁ δὲ διαδεχόμενος αὐτὸν νέος πρύτανις νὰ ἀναγινώσκῃ λόγον, ἀναφερόμενον συνήθως εἰς ἣν διδάσκει ἐπιστήμην.

ΦΟΙΤΗΤΑΙ.

Ἀείποτε νέα πράγματα προκαλοῦσι καὶ νέας λέξεις ἢ τοὐλάχιστον νέαν χρῆσιν ἤ σημασίαν ἤδη γνωστῶν. Οὕτω τὸ νέον διδακτικὸν καθίδρυμα, τὸ παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις "Universitas litterarum", ἐκλήθη Πανεπιστήμιον, (ἄλλοι, ἄλλας τότε ἐπενόησαν προσηγορίας, μὴ ἀποδεκτὰς ὅμως γενομένας, ἤτοι μουσεῖον, πανδιδακτήριον κ. α.), οἱ ἐν αὐτῷ ἐπὶ μισθῷ διδάσκοντες ὠνομάσθησαν πρὸς διαστολὴν ἀπὸ τῶν μέχρι τοῦδε διδασκάλων, καθηγηταί, καὶ οἱ οἰκείᾳ θελήσει δωρεὰν διδάσκοντες ἐν αὐτῷ νέοι λόγιοι, μετὰ τὴν παραδοχὴν αὐτῶν ὑπὸ τῆς οἰκείας σχολῆς διά τινος δοκιμασίας, ὑφηγηταί· οἱ δὲ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον φοιτῶντες νέοι πρὸς ἀκρόασιν μαθημάτων, ἂν μὲν εἶχον διανύσει ἐν γυμνασίῳ τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν καὶ ἐξετασθέντες ἔλαβον ἀπολυτήριον, ὠνομάσθησαν φοιτηταί· ὅσοι ὅμως δὲν διήκουσαν τὰ τοῦ γυμνασίου μαθήματα, ἦσαν δὲ ὑπάλληλοι εἰς διαφόρους τῆς πολιτείας κλάδους καὶ ἤθελον νὰ ἀκροῶνται τῶν μαθημάτων, διεστέλλοντο ἀπὸ τῶν φοιτητῶν ὡς τακτικοὶ ἀκροαταί, λαμβάνοντες καὶ οὗτοι ἀποδεικτικὰ τακτικῆς ἀκροάσεως παρὰ τῶν καθηγητῶν. Ἐκ τοιούτων λοιπὸν φοιτητῶν καὶ ἀκροατῶν ἐπληροῦντο τότε τὰ ἀκροατήρια καὶ τῶν τεσσάρων σχολῶν.

Ἐπειδὴ δὲ τρία μόνον ὑπῆρχον τότε ἐν Ἑλλάδι γυμνάσια, τὸ ἐν Αἰγίνῃ, ὃ ἀπὸ τοῦ 1834 μεταβιβάσθη εἰς Ἀθήνας, τὸ ἐν Σύρῳ καὶ τὸ ἐν Ναυπλίῳ, ὀλίγοι βεβαίως ἦσαν οἱ ἐκ τούτων ἐξελθόντες μετὰ ἀπολυτηρίου· καὶ τούτων πάλιν πολλοὶ ὡς ἐγγράμματοι κατεῖχον θέσεις ὑπαλλήλων ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἐντεῦθεν ἐδέησεν, ὅπως ἀποτελέσωσι τὸν πυρῆνα τῶν πρώτων φοιτητῶν, νὰ ἀπολυθῶσιν ἐκ τῶν τοῦ γυμνασίου μαθητῶν πάντες οἱ τῆς ἀνωτάτης τάξεως, ὧν ἦτο καὶ ὁ γράφων ταῦτα, καὶ νὰ ἐγγραφῶσι φοιτηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου· νὰ γίνωσι δὲ δεκτοὶ ὡς ἀκροαταὶ καὶ ὅσοι τῶν ἐν Ἀθήναις ὑπαλλήλων ἐβούλοντο νὰ ἀκούσωσι μαθήματα τακτικῶς. Οὕτως κατηρτίσθη κατὰ τὸ πρῶτον τοῦ Πανεπιστημίου ἔτους ἀριθμὸς φοιτητῶν 52, ὧν 8 ἐνεγράφησαν εἰς τὴν θεολογικὴν σχολήν, 22 εἰς τὴν νομικήν, 4 εἰς τὴν ἰατρικὴν καὶ 18 εἰς τὴν φιλοσοφικήν. Τούτων προσῆλθον 31 ἐκ τοῦ ἐν Ἀθήναις γυμνασίου, 5 ἐκ τῶν τοῦ ἐν Ναυπλίῳ καὶ 1 ἐκ τῶν ἐν Σύρῳ καὶ 15 ἄλλοι ἐξετασθέντες ὑπὸ ἐπιτροπείας καθηγητῶν, ἐκρίθησαν ἄξιοι νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τοὺς φοιτητάς. Πλὴν τῶν φοιτητῶν ὅμως ἐγένοντο δεκτοὶ καὶ ἐνεγράφησαν ὡς τακτικοὶ ἀκροαταὶ 71 μὲν τῆς νομικῆς, 2 τῆς φιλοσοφικῆς καὶ 2 τῆς ἰατρικῆς. Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἐν Ἀθήναις δικαστῶν καὶ ὑπαλλήλων πάσης ἡλικίας προσήρχοντο καὶ ἤκουον μαθήματα τῆς ἱστορίας καὶ φιλοσοφίας καὶ τῶν νομικῶν ἐπιστημῶν. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι καὶ πρόεδροι δικαστηρίων καὶ δικασταὶ καὶ ἄλλοι τὰς ἀνωτάτας τῆς πολιτείας θέσεις κατέχοντες, ἀνέδησαν κατὰ τὰς ἑσπερινὰς ὥρας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ὅπως ἀκούσωσι τὸν ἐμβριθῆ Φίλιππον Ἰωάννου, διδάσκοντα φιλοσοφίαν, καὶ τὸν καθηγητὴν τῆς πολιτειογραφίας Θ. Μανοῦσον, γνωστοποιοῦντα εἰς ἑκατοντάδας ἀκροατῶν πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας τὸ πολίτευμα τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ τῆς Ῥωσσίας, καὶ ἐξαίροντα μετὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῷ σπανίας ἡδυεπείας τὰ ἀγαθὰ τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος, ὑπὲρ οὗ ἐξήγειρεν ὁ θερμουργὸς ἀνὴρ τὰ πνεύματα ἐφήβων καὶ ἀνδρῶν καὶ παρεσκεύαζε πρὸς τὴν μετ' οὐ πολὺ ἐκραγεῖσαν στάσιν, ἥτις εἰσήγαγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1843 τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΛΗΛΑΣ

ΚΑΙ

ΙΔΙΑι ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΨΙΣΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΑΥΤΩΝ.

Ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κ. Καλοζώμη.

(Συνέχεια.)

ΟΥΔΕΝ των ἐπὶ γῆς δημιουργημάτων ἐστὶ τόσον ἐπιδεκτικὸν μαθήσεως ὅσον ὁ ἄνθρωπος· διότι ὅσῳ περισσότερον οὗτος ζῇ, τόσῳ μᾶλλον καὶ εὑρύνει τὰς γνώσεις αὐτοῦ ποικιλοτρόπως. Ἔγκειται ἄρα τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ἔφεσις πρὸς τὸ ἐρευνᾷν καὶ σπουδάζειν τὰ ἐν τῇ φύσει, καὶ ἰδίᾳ πᾶν πρᾶγμα οὗ τινος τὴν φύσιν ἀγνοεῖ, πρὸς δὲ καὶ τὸ ῥυθμίζειν καὶ πᾶν ἄθροισμα ποικίλων πραγμάτων, ἅτινα ποθεῖ ἵνα καταστήσῃ ἀντικείμενα ἐπιστημονικῆς μελέτης καὶ σκέψεως πρὸς ἀκριβεστέραν γνῶσιν αὐτῶν. Τῆς μελέτης δὲ ταύτης ἄρχεται ὁ ἐπιστήμων παρατηρῶν τὰ ἐν τῷ κόσμῳ πράγματα καὶ συνάπτων αὐτὰ πρὸς ἄλληλα διὰ τῶν συλλογιστικῶν αὐτοῦ κανόνων. Ἐν αὐτῇ δὲ καὶ πληθύνει καὶ σαφηνίζει τὰς γνώσεις αὐτοῦ, συμβαλλομένων πρὸς τοῦτο καὶ τῶν πειραμάτων δι' ὧν μεταβάλλει ποικίλως τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐξεταζόμενον σῶμα. Διὸ πᾶν τὸ λαμβανόμενον ὑπ' αὐτοῦ ἔκ τινος σωρείας ἢ καὶ κατ' ἰδίαν ἀγωνίζεται οὗτος ἵνα σπουδάσῃ ὅσον αὐτῷ ἐφικτὸν καὶ ἀναγάγῃ διὰ συνθετικῆς μεθόδου ἢ εἰς τὴν περιεκτικωτάτην ἔννοιαν εἰς ἣν δύναται διὰ τοιαύτης μεθόδου ν' ἀναχθῇ, ἢ καὶ δι' ἀναλυτικῆς ἐκείνων ἐξ ὧν σύγκειται ἁπλοποιῶν καταδιδάσῃ μέχρι τῶν στοιχείων καὶ οὕτω μετὰ τοιαύτην διάγνωσιν συγκαταριθμῶν αὐτὸ ἐν τῇ τάξει τοῦ γένους ἢ τοῦ εἴδους αὐτοῦ ἀπονείμῃ αὐτῷ τὴν κατάλληλον θέσιν μεταξὺ τῶν ὁμοειδῶν αὐτοῦ. Ἡ δὲ ἐργασία αὐτοῦ αὕτη ἐστὶ καὶ σπουδαία καὶ σοβαρὰ καὶ κατὰ πάντα λυσιτελής· διότι, πλὴν τῆς ἐπαυξήσεως τῶν γνώσεων, διὰ τῆς κατ' εἴδος κατατάξεως τῶν πραγμάτων καθίσταται τοῖς ἐπερχομένοις καὶ εὐληπτοτέρα ἡ ἐξέτασις καὶ εὐαρεστοτέρα ἡ τοῦ ὅλου ἐπιθεώρησις, ἐν ᾧ τῶν πραγμάτων τούτων ὄντων ἐν ἄλλῃ τινὶ ἀδιατάκτῳ καὶ ἀνομάλῳ καταστάσει ἤθελεν εἶσθαι αὕτη ἂν μὴ ἀδύνατος, λίαν ὅμως δυσχερὴς καὶ ἐπίπονος. Τοῦθ' ὅπερ ἤθελε διακωλύει τὴν ταχεῖαν πρόοδον τῶν ἐπιστημῶν. Τὴν ἀλήθειαν δὲ ταύτην προεπιμαρτυρεῖ καὶ ἐπισφραγίζει καὶ μακρὰ περὶ τὰ τοιαῦτα πεῖρα, καὶ αὐτὴ ἡ τῶν ἐπιστημῶν διαρρύθμισις καὶ εὐάρεστος αὐτῶν θέσις· διότι, διὰ τίνος ἄλλου ὁ ἄνθρωπος παρέσχεν εἰς τὰς ἐπιστήμας τὸν ὡραῖον τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν τύπον, ἐν ᾧ σήμερον κατέχομεν αὐτάς, ἢ διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης, ἤτοι τῆς μεθοδικῆς αὐτῶν ῥυθμίσεως; πόθεν ἄλλοθεν ἀνεφύησαν καὶ ἀνεβλάστησαν αὗται οὕτω δοκίμως ἢ ἐκ τοῦ ἐδάφους τῆς λογικῆς τῶν ἐννοιῶν συναρμογῆς, τῆς ἐκθέσεως καὶ παραστάσεως αὐτῶν, καὶ τῆς κατατάξεως τῶν διαφόρων εἰδῶν καὶ γενῶν ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ; Ἀναπτυχθέντων δὲ οὕτω τῶν ἐπιστημῶν προβάλλεται ἡ ἐρώτησις, ἐπαναπαύεται ἄρα καὶ ἱκανοποιεῖται ἐπαρκῶς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἐπὶ τῇ ἀναπτύξει αὐτῶν ταύτῃ; οὐχί. Διὸ καὶ μεθ' ὅλην τὴν ζωηρὰν ταύτην τῶν ἐπιστημῶν ἀναβλάστησιν καὶ εὐάρεστον αὐτῶν καρποφορίαν, οὔτε ἱκανοποιεῖται τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε ἐπαναπαύεται ἐπ' αὐταῖς, ἀλλ' ἀείποτε εὐρυτέρας καὶ τελειοτέρας ἐφιέμενον μαθήσεως ἀνακυκᾷ ὡς διά τινος οἱονεὶ πτύου τὸ διηνεκῶς εὐρυνόμενον ἔδαφος τῶν ἐπιστημῶν ἢ καὶ πᾶν ἄλλο ἀκαλλιέργητον καὶ κεχερσωμένον καὶ ἀνεύρίσκει ἐν αὐτοῖς οὐχὶ σπανίως ποικίλα ἀντικείμενα ἐμβριθοῦς μελέτης ἄξια. Ταῦτα δὲ σὺν τῷ χρόνῳ σπουδάζων κατατάσσει ἐν τῇ οἰκείᾳ τάξει, καὶ οὕτως ὑπαγάγει εἰς σύστημα ἐπιστήμης, ἀγομένης οὕτως διηνεκῶς εἰς αὔξησιν. Ἀκατάσχετος ἄρα ἐστὶν ἡ κλίσις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ μανθάνειν καὶ κτᾶσθαι γνώσεις ποικίλας.

Ὅτι δὲ τὸ ἄθροισμα τῶν τοιούτων ἀθρωπίνων γνώσεων δὲν ἦτο ὥς τις τυχαίως ἢ ἀβούλως καὶ ἀσκόπως συνηθροισμένη σωρεία λίθων, ἀλλ' οἰκοδόμημα ἐδραζόμενον ἐπὶ στερεῶν πνευματικῶν βάσεων καὶ συντεταγμένον κατὰ λογικοὺς κανόνας μαρτυροῦντας τὴν πλήρη πνευματικὴν συνάφειαν καὶ συναρμογὴν τῶν καθ' ἕκαστα μερῶν αὐτοῦ ἀνεγνώρισαν πρῶτοι ἤδη αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, οἵτινες ὑπῆρξαν καὶ οἱ πρῶτοι κάτοικοι τοιούτου πνευματικοῦ καλλιτεχνικοῦ οἰκοδομήματος· οἰκοδομήματος, οὗ τινος διέβλεπον μὲν πολλὰς ἐλλείψεις, ἀλλ' ὅμως οὔτε τὸ βάθος τῆς βάσεως αὐτοῦ ἀκριβῶς ἠδυνήθησαν ἵνα καταμετρήσωσιν, οὔτε τὴν ἔκτασιν τῆς περιφερείας, οὔτε τὴν ποικίλην ἐσωτερικῶς διαίρεσιν καὶ διασκευὴν ἐντελῶς νὰ διΐδωσιν. Ἕφερον δὲ μόνον βαθέως ἐγκεχαραγμένον ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν τὸ ἀρχικὸν διάγραμμα μεγάλου τινὸς πνευματικοῦ οἰκοδομήματος. Ἀνήγειραν μὲν οὗτοι καὶ ἴδιον πνευματικὸν καλλιτεχνικὸν οἰκοδόμημα. Πρὸς ἀνέγερσιν δὲ καὶ ἀποπεράτωσιν αὐτοῦ συνεισέφερε τὸ γένημα καὶ ἀφευρετὰν αὐτῶν πνεῦμα καὶ ἄφθονον καὶ ἐκλεκτὸν ὑλικόν, τὸ ὑλικὸν δὲ τοῦτο δεξιῶς ἐπεξεργάσαν καὶ συναρμόσαν τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα παρέσχεν οὐ μόνον εἰς τὴν ἐπὶ μέρους ὕλην, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν καθόλου οἰκοδομὴν ταύτην καὶ ποικίλους καὶ ὡραίους τύπους· καὶ ὅμως τὸ ὡραῖον καὶ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο ἀνάκτορον ὅπερ ἔδοχοι νόες τοῦ μεγαλοφυοῦς τούτου λαοῦ ἐπιμελῶς καὶ ἐσκεμμένως ᾠκοδόμηναν ἤτο μεθ' ὅλων τῶν πτερύγων καὶ τῶν καθ' ἕκαστα διαμερισμάτων αὐτοῦ οὐδὲν ἄλλο, ἢ ἀτελὴς δοκιμασία πρὸς ἁρμογὴν τοῦ διαγράμματος ἐκείνου, δι' οὗ ἐπεδιώκετο ἡ ἀνέγερσις μεγάλου τινὸς καὶ πολυμεροῦς οἰκοδομήματος. Ἐν τῷ μεγάρῳ δὲ τούτῳ ᾠδύνατο, ἀλλ' ἐπί τινα μόνον χρόνον νὰ κατοικήσῃ ἡ γενεὰ τῶν αὐτοῖς ἐπιγιγνομένων ἡσύχως καὶ ἀσμένως, οὐχὶ δὲ ἐπὶ μακρὸν καὶ ἄνευ φόβου περὶ τῆς ταχείας καταπτώσεως αὐτοῦ, διότι διέβλεπον ὅτι θᾶττον ἢ βράδιον ἔμελλεν, ἢ νὰ ἀνακαινισθῇ καὶ εὐρυνθῇ ὡς ἔθολον καὶ ἀκατάλληλον πρὸς κατοικίαν τοῦ διηνεκῶς εἰς αὔξησιν χωροῦντος ἀνθρωπίνου πνεύματος, ἢ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ καταπέσῃ σφοδρῶς ὑπ' αὐτοῦ δονηζόμενον καὶ πανταχόθεν ἀνασκαπτόμενον. Καταρρέοντος δὲ ἢ καὶ καταδαφιζομένου, τὸ ὑλικὸν αὐτοῦ τοῦτο ἔμελλε καὶ αὖθις νὰ συλλεχθῇ κα

καὶ κανονικόν, ἢ μὴ τῆς διαιρέσεως καὶ κατασκευῆς τοῦ πνευματικοῦ τούτου ἱδρύματος. Ἐκ τῶν προβαλλομένων δὲ ἐνθάδε δύο περὶ οἰκοδομῆς πνευματικοῦ κτιρίου εἰκόνων, ἡ μὲν πρώτη ἡ καὶ ἁπλοῦς τοὺς χαρακτῆρας φέρουσα ἀφορᾷ εἰς τὸν ἄνω μνημονευθέντα ἀρχαῖον λαόν, ἡ δὲ δευτέρα ἡ ποικίλους ἔχουσα χρωματισμοὺς καὶ πολυσυνθέτους τὰς γραμμὰς ἐξ ὧν ἀπαρτίζεται ὁ καθόλου χαρακτὴρ αὐτῆς, εἰς τοὺς ἐπιγιγνομένους αὐτῷ καὶ μέχρις αὐτῶν τῶν καθ' ἡμᾶς καὶ ἐφ' ἑξῆς.

Οὕτω δὲ πολυπλόκου καταστάντος σήμερον τοῦ πνευματικοῦ τούτου ἱδρύματος πάνυ δυσχερῆς δεδεῖσθαι ἀποδείκνυται ἡ ἀκριβὴς αὐτοῦ γνῶσις καὶ ἐπιπονωτάτη ἡ σπουδὴ καὶ εἰς τὴν μᾶλλον πεφωτισμένην καὶ ἔξοχον διάνοιαν, καθ' ὅσον καὶ αἱ βάσεις αὐτοῦ ἐπαρκῶς γηρύνθησαν, καὶ αἱ πλευραὶ καὶ ἐν γένει ἡ περιφέρεια ἐξετάθησαν, καὶ αἱ διαιρέσεις ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ πολυειδῶς συνεζεύχθησαν. Ἀλλ' εἰ καὶ τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἀπαρτίζεται ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων τμημάτων καὶ πλευρῶν ἐκδηλουσῶν τὰς ποικίλας τάσεις καὶ ἐνεργείας τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος τοῦ ἀνεγείραντος αὐτό, οὐχ ἧττον πάντα ταῦτα συνάπτονται καὶ ἀποτελοῦσιν ἓν ὅλον, ἢ μᾶλλον συναφὲς καλλιτεχνικὸν πνευματικὸν οἰκοδόμημα, διότι ἅπασαι αἱ διὰ τοσούτων καὶ τοιούτων ποικίλων προσπαθειῶν καὶ ἀτρύτων πόνων καλλιεργούμεναι ἐπιστῆμαι αἱ συντελοῦσαι εἰς φωτισμὸν τοῦ νοὸς καὶ εὐεργεσίαν τῶν ἀνθρώπων συνάπτονται ἐν τέλει εἰς ἓν ἐν ἐκείνῃ τῇ κεντρικῇ ἐπιστήμῃ τῇ καλουμένῃ φιλοσοφίᾳ, καθ' ὅσον ἐν αὐτῇ περιέχονται αἱ θεμελιώδεις ἰδέαι καὶ ἔννοιαι αἱ χαρακτηρίζουσαι ἑκάστην ἐπιστήμην, ἧς καὶ τὰ ὅρια μᾶλλον ἢ ἧττον ὡρισμένως ἐνθάδε διαγράφονται.

Ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ δὲ πᾶς αὐτῆς θεράπων ζητεῖ διὰ τῶν γνωστῶν τὰ ἄγνωστα, καὶ οὕτως ἄγεται ἐκ τῆς ἀρχῆς εἰς τὸ τέλος, καθ' ὅσον τὸ μὲν γνωστόν ἐστιν ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ βάσις τῆς φιλοσοφικῆς μεθόδου, τὸ δὲ ἄγνωστον, ὅπερ καὶ ἐφίεται γνῶναι, τὸ τέλος πρὸς ὃ ἀποβλέπει οὗτος ἵνα ἀφιχθῇ. Ἴδιον ἄρα τῆς ἐπιστήμης ταύτης ἐστὶ τὸ ἀναζητεῖν καὶ ἀνευρίσκειν τὴν ἀλήθη αἰτίαν παντὸς φαινομένου, ἀλλ' ἡ κλίμαξ τῶν ὄντων ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἀτελεστάτου μορίου τῆς ὕλης, μέχρι τοῦ τελειοτάτου ἀνθρώπου τοῦ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ πλασθέντος ἐστὶ μυριόβαθμος. Διὰ τῆς κλίμακος δὲ ταύτης ἀνερχόμενος ζητεῖ μὲν ὁ ἐπιστήμων ἵνα ἀναβῇ εἰς τὸν ὑπεραισθητὸν κόσμον καὶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ θείου ἔχων ὡς γνώμονα τὴν κρίσιν, ἢ μᾶλλον τὸν ἀνθρώπινον λόγον, ἀλλ' ὁ λόγος οὗτος ὡς καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀπεδείχθη ἐστὶ λίαν ἐπισφαλὴς περὶ τὰ θεῖα, μάρτυρες δὲ ἀψευδεῖς πρὸς τοῦτο πολλοὶ καὶ διάφοροι κατὰ καιροὺς φιλόσοφοι, οἵτινες καὶ περὶ αὐτὰ ἔτι τὰ ἀνθρώπινα περιέπεσον σὺν τῷ λόγῳ αὐτῶν εἰς δεινὰς ἀποπλανήσεις καὶ ἀντιφάσεις. Τὸ ἐπισφαλὲς δὲ τῆς ἀνθρωπίνης κρίσεως βουλόμενος καταδεῖξαι ὁ σοφὸς Σολομὼν πάνυ ὀρθῶς λέγει περὶ τούτου, "ἡμεῖς μόλις εἰκαζόμεν τὰ ἐπὶ γῆς καὶ τὰ ἐν χερσὶν ἡμῶν εὑρίσκομεν μετὰ πόνου, τὰ δὲ ἐν οὐρανοῖς τίς ἐξιχνιάσῃ;" (Σοφ. Σολ.) Ἀδύνατον λοιπὸν ἀποδαίνει ἡμῖν ἵνα ἀκριβῶς παραστήσωμεν καὶ καταληπτῶς ἀποδείξωμεν διὰ τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων τὰς ὑψηλὰς ἰδέας τοῦ νοός, τὴν ἰδέαν τῆς αἰωνιότητος καὶ τοῦ θείου. Ταῦτα δὲ πάντα ἄγουσιν ἡμᾶς εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι εἰ καὶ ἡ φιλοσοφία τοσοῦτον εὐρὺν ἔχει περιφερείας κύκλον καὶ ἔξοχον ἔναντι τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν θέσιν, οὐχ ἧττον ἀφίνει ἡμᾶς ἐν βαθεῖ σκότει ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὕψιστον πρόβλημα διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἤτοι τὸ ζήτημα περὶ Θεοῦ καὶ τῆς σχέσεως τοῦ ἀνθρώπου πρὸς αὐτόν. Ἀλλ' ἐν ᾧ αὕτη ἐγκαταλείπει ἡμᾶς ἀφ' ἑνὸς ἐν τοιαύτῃ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀγνοίᾳ, ἀφ' ἑτέρου ἔρχεται ἡ ἐπὶ τῆς ἁγίας Γραφῆς ἐδραζομένη θεολογία ἡ ἔξοχον ἐπίσης, κατέχουσα θέσιν ἐν τῇ τάξει τῶν ἐπιστημῶν καὶ ἐν ποικίλῃ συναφείᾳ εὑρισκομένη μετὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ ἐπιχεῖ ἐπὶ τὰ ζητήματα ταῦτα καθαρὸν καὶ ἄπλετον φῶς. Ἐξ αὐτῆς δὲ ἀναπτυσσούσης ἐπιστημονικῶς τὰ ἱερὰ τῆς θρησκείας ἡμῶν δόγματα καὶ τὰς ἐν τῇ Γραφῇ ἱερὰς ἀληθείας διδασκόμεθα οἷα ἀληθῶς καὶ ὁπόσα ἀγαθὰ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν! Ἀγαθά, ἃ ὀφθαλμὸς ἀνθρώπου οὐκ εἶδεν, οὐς οὐκ ἤκουσεν, οὐδ' ἐπὶ καρδίαν αὐτοῦ ἀνέβη. (Α'. Κορ. 2, 9.) Ἤτοι τὴν αἰώνιον ἡμῶν σωτηρίαν τὴν ἐπιτευχθεῖσαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ μόνῳ μεσίτῃ μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Ταύτην δὲ ἀπεκάλυψεν ὁ Θεὸς τῷ κόσμῳ πρὸ τῆς εἰς αὐτὸν ἐλεύσεως τοῦ Μονογενοῦς αὐτοῦ Υἱοῦ δι' ἁγίων ἀνδρῶν πεπληρωμένων πνεύματος ἁγίου. Τὴν σωτηρίαν δὲ ταύτην κατέγραψαν οἱ ἄνδρες οὗτοι ἐν τῇ Βίβλῳ τῆς ζωῆς, τῇ ἱερᾷ δῆλον ὅτι Γραφῇ, ἥτις ἐστὶν ἀληθῶς ἡ ζῶσα καὶ ἀλάνθαστος πηγὴ τῆς ἀληθοῦς θεολογίας. Καὶ οὕτως ἡ ἔξοχος αὕτη ἐπιστήμη ἡ ἐν πολλαπλῇ διατελοῦσα σχέσει μετὰ τῆς φιλοσοφίας, τῆς ἱστορίας, τῆς φιλολογίας, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν συνδέει τὸ ὅλον πεδίον τῶν ἐπιστημῶν μετὰ τοῦ Παντογνώστου, ὅστις πρὸς πλήρωσιν τῆς θείας αὐτοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀγάπης ἔπλασεν αὐτὸν κατ' ἰδίαν εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν. Ἀπομακρυνθέντα δὲ τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς παρακοῆς οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐγκαταλελειμμένον καὶ τῆς θείας αὐτοῦ προστασίας ἔρημον, ἀλλ' ἀνεκαίνισεν αὐτὸν καὶ αὖθις εἰς ἰδίαν εἰκόνα διὰ τῆς χάριτος τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ αὐτοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(Ἀκολουθεῖ.)

Ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΒΙΛΡΩΘ.

Καθηγητὴς τῆς Χειρουργίας ἐν Βιέννῃ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 277.)

Ἡ ἀνθρωπότης πλέκει περὶ τὸ μέτωπον ἀμάραντον δάφνην εἰς ἐκεῖνον μόνον ὅστις προθυμοποιεῖται νὰ σώζῃ ταύτην ἢ νὰ μορφώνῃ. Μία τοιαύτη ἐστεφανωμένη κεφαλὴ εἶναι καὶ ὁ Θεόδωρος Βίλρωθ. Τὸ κράτος ἐν ᾧ ἄρχει εἶναι ἡ Χειρουργία· ὀλίγοι δὲ δύνανται νὰ ἐννοήσωσιν, ὅπως αὐτός, πόσον ἀσφαλῶς καὶ ἀξιοπρεπῶς τὸ χειραγωγεῖ. Πρὸς τοσαύτην δ' ἀνύψωσιν ἀπῃτεῖτο αὐστηρὰ καὶ ἐπίμοχθος ἐργασία. Ἐν τῇ Χειρουργίᾳ ἡ "κληρονομικότης" οὐδὲν διαδραματίζει· ὁ στρατηγὸς ἐνταῦθα δέον νὰ ὑπηρετήσῃ ὡς στρατιώτης, ὁ δὲ προβιβασμὸς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐπιδόσεως δεδοκιμασμένου ἐπιστημονικοῦ πνεύματος.

Ὁ Βίλρωθ ἐγεννήθη κατὰ τὸ ἔτος 1829 ἐν τῇ νήσῳ Rügen· μετὰ τὴν ἐκπαίδευσίν του, ἐπιστεύετο ὅτι θὰ ἀφιεροῦτο ὅλως εἰς τὰς τέχνας. Τὸ μουσικὸν τάλαντον ἐκέκτητο πλουσίως, ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐπεθύμει τὴν πρὸς τὴν μουσικὴν μόρφωσίν του. Ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις ὅμως τοῦ Greifswald, Γοττίγγης καὶ Βερολίνου, οἱ διδάσκαλοι τῆς Ἰατρικῆς J. MÜLLER, MECKEL, v. HEMSBACH, RUDOLF WAGNER, TRAUBE καὶ SCHÖNLEIN, διέγνωσαν τὴν διανοητικὴν τοῦ Βίλρωθ ἱκανότητα, καὶ ἀνέφλεξαν τὸν ἀενάως ἀνεξάντλητον ἐναπομείναντα ἐνθουσιασμὸν αὐτοῦ πρὸς τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην. Πρῶτος δ' ἰδίως ὅστις τῷ ἐνέπνευσε τὸν ἔρωτα πρὸς τὴν Χειρουργίαν διὰ λόγων καὶ ἔργων, ἦτο ὁ ἐν Γαττίγγῃ νεώτατος τὴν ἡλικίαν ἀποδιώσας καθηγητὴς BAUM, ὅστις ὑπῆρξε καὶ ὁ πρῶτος διδάσκαλός του.

Κατὰ τὸ ἔτος 1852 ὁ Βίλρωθ διὰ τῆς "περὶ τῆς διχοτομήσεως τοῦ πλανητικοῦ νεύρου" (Nervus vagus) πραγματείας αὐτοῦ προήχθη παμψηφεὶ εἰς τὸν τίτλον τοῦ διδάκτορος. Ἐν ἔτος δὲ βραδύτερον, κατόπιν ἐπιστημονικῆς περιηγήσεως ἐν Βιέννῃ καὶ Παρισίοις, ἐγένετο βοηθὸς τῆς ἐν Βερολίνῳ χειρουργικῆς κλινικῆς τοῦ καθηγητοῦ B. v. LANGENBECK. Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ὁ Βίλρωθ, ὡς καὶ διὰ τοῦ περὶ "παθολογικῆς Ἱστολογίας" (μελέται μικροσκοπικαὶ περὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἀνθρωπίνου ἱστοῦ) ἔργου του, κατέστη γνωστότατος, τὸ δ' ἔτος 1858 ἐκλήθη ἐν Greifswald ὡς καθηγητὴς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομίας. Ὁ Βίλρωθ ἐμμένων πιστὸς εἰς τὴν Χειρουργίαν ἀπεποιήθη καθ' ὁλοκληρίαν τὴν θέσιν ταύτην, καὶ ἐδέχθη τὴν ἐν Ζυρίχῃ διδασκαλίαν τῆς Χειρουργίας. Αὐτόθι δ' ἀναπτύξας τὴν δαψιλῆ αὐτοῦ ἐφυΐαν, ὡς καὶ τὴν μεγάλην καὶ καρποφόρον δραστηριότητά του, κατέστη ὀνομαστὸς καὶ πέραν τῆς Γερμανίας. Κατὰ τὸ ἔτος 1867 ἡ ἐν Βιέννῃ Ἰατρικὴ Ἀκαδημία ἔσχε τὴν πλήρη σπουδαιότητος ἀπόφασιν νὰ προσκαλέσῃ αὐτὸν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ SCHUHE ἐν τῷ τῆς Βιέννης ἀνωτάτῳ ἐκπαιδευτηρίῳ, ἔνθα καὶ μέχρι τῆς σήμερον διδάσκει.

Ἐλλείπει ἡμῖν ἐνταῦθα ὁ χῶρος ἵνα διεξέλθωμεν διεξοδικῶς τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ κοινωνικὴν τοῦ ἀνδρὸς θέσιν· τὸ ὄνομα τοῦ Βίλρωθ ἵσταται τὴν σήμερον ἀρκετὰ ὑψηλά, εἰς δὲ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ παρέχει σχεδὸν καθ' ἑκάστην νέον τι καὶ καλόν. Ὑποδεικνύομεν μόνον ὁποίας ὁδοὺς διέτρεξεν, ἵνα προάξῃ τὴν Χειρουργίαν εἰς ἐπιστήμην. Ἐν πρώτοις ὁ Βίλρωθ εἶναι ὁ διδάσκαλος τῆς τεχνικῆς Χειρουργίας. Τὴν ἀταραξίαν καὶ τὴν οἰονεὶ ὡς ἐν παιδιᾷ εὐχέρειαν δι' ὧν ἀποπερατοῖ τὰς δυσκολωτάτας ἐγχειρήσεις, δύνανται μόνον οἱ ἰδόντες χειρουργοὺς ἐν ἐργασίᾳ νὰ ἐκτιμήσωσι. Τὸ θάρρος καὶ ἡ ἠρεμία τοῦ Βίλρωθ αὐξάνουσι πάντοτε ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ κατισχύσωσι τοῦ ἔργου. Ἐκτὸς δὲ τούτου προτιμᾷ πάντοτε νὰ ποιῆται χρῆσιν τῶν ἁπλουστάτων ἐργαλείων καὶ συσκευῶν. Τὰ προτερήματα ταῦτα, ἐν μέρει μὲν ἔμφυτα, ἐν μέρει δ' ἐπίκτητα, ἐδραιώθησαν εἰς τὴν φιλοκαλίαν τοῦ Βίλρωθ, τὰς δ' ἀναπλαστικὰς τοῦ προσώπου πρὸ πάντων ἐγχειρήσεις ἐκτελεῖ μετ' ἀμέσου ταχύτητος καὶ χάριτος, ὡς ἐπιδέξιος ἰχνογράφος, ὅστις δι' ὀλίγων γραμμῶν ἀπεικονίζει ἐπὶ τοῦ χάρτου ἐπιτυχῆ τοῦ προσώπου σκιαγραφίαν. Δεύτερον ἡ αὐστηρὰ ἐπιστημονικὴ πορεία εἰς ἣν ὁ ἔξοχος ἀνὴρ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀπέκαμεν, ἵνα τὴν Χειρουργίαν καθοδηγήσῃ εἰς νέαν ὁδόν. Πρέπει ἐνταῦθα νὰ μνημονεύσωμεν ἰδίᾳ τὰς περὶ τῆς "θεραπείας τῶν τραυμάτων" καὶ τῆς "ἀναπτύξεως τοῦ οἰδήματος" πραγματείας αὐτοῦ, πρὸς δὲ καὶ τὰς περὶ τῆς "ἐπιδέσεως τῶν τραυμάτων" μελέτας, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς θεωρίας τῶν σηπεδονοδῶν ὀργανισμῶν.

Κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῶν ἐργασιῶν του, ὁ Βίλρωθ ἔστρεψε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ διαφερόντως εἰς θεωρητικὰ ζητήματα, βραδύτερον δ' ἐφήρμοσε καὶ ἐπὶ πληθύος ἀσθενῶν τὰ πρακτικὰ αὐτοῦ προβλήματα. Ἀπέδειξε πῶς κατορθοῦται ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ λάρυγγος ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, πλῆθυν ἐγχειρήσεων βρογχοκήλης ἐκτελεῖ ἤδη μετ' ἐπιτυχίας, μετὰ δὲ τῶν εὐνοϊκωτάτων ἀποτελεσμάτων ἀπομακρύνει μοῖραν τοῦ φάρυγγος, τοῦ στομάχου καὶ τῶν ἐντέρων.

Ὁ Βίλρωθ ἔσχε τὴν εὐτυχίαν, ὡς λίαν ἐπιδέξιος εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, νὰ μορφώσῃ σειρὰν δεδοκιμασμένων ἀνδρῶν, οἵτινες ὑπὸ τὸ πνεῦμα του διδάσκουσι τὴν σήμερον ὡς καθηγηταὶ Πανεπιστημίων ἐν Γερμανίᾳ, Βελγίῳ, καὶ ἰδίᾳ ἐν Αὐστρίᾳ. Ἅπαντες οὗτοι σέβονται καὶ ἐκτιμῶσιν ἐν τῷ χαρακτῆρι τοῦ Βίλρωθ τὸ ἀπαράμιλλον τοῦ διδασκάλου καὶ φίλου· ἡ πρὸς τὴν ἐργασίαν ἡδονὴ καὶ ἡ εὐστάθεια τοῦ χαρακτῆρος, συνδυαζομένη μετὰ τῆς φιλανθρωπίας πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἀπόρους, πρὸς δὲ καὶ ἡ φιλοφροσύνη ἐν τῇ προσωπικῇ σχέσει, εὑρίσκονται εἰς αὐτὸν ἐν ὑψίστῳ βαθμῷ.

Πλούσιος τὴν διάνοιαν, οὐδέποτε ἀποκάμει ὁ μεγαλοφυὴς ἐρευνητὴς νὰ θέτῃ συνεχῶς εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ νέα προβλήματα, ἵνα καὶ ὁ ἴδιος ἐμβαθύνῃ εἰς τὰ πρότερον ἀδιάλυτα καὶ δυσχερῆ χειρουργικὰ ζητήματα. Ἡ παραγωγὴ πληθύος φιλολογικῶν ἔργων, καὶ ἡ σύνταξις δύο ἐξαιρέτων τῆς Χειρουργίας εἰδικῶν περιοδικῶν τῶν νεωτέρων χρόνων, "Ἀρχεῖα τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς", καὶ "Γερμανικὴ Χειρουργική", μαρτυροῦσι περὶ τῆς ἀκαμάτου ἐργασίας τοῦ σοφοῦ διδασκάλου.

Ὁ Βίλρωθ κατὰ τὸν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον ἔλαβε λίαν ἐνεργὸν καὶ λυσιτελὲς μέρος. Προήδρευσε τῆς "Ἑταιρίας τῆς Ὑγιεινῆς", καὶ τῆς "Ἰατρικῆς Ἑταιρίας". Ἐκτὸς δὲ τῆς κλινικῆς αὐτοῦ ἐν τῷ γενικῷ Νοσοκομείῳ τῆς Βιέννης, διωργάνωσε καὶ ἕτερον νοσοκομεῖον, ὡς ὑπόδειγμα νέων ὑγιεινῶν δόσεων — τὸ Rudolfinerhaus εἰς Unterdöbling πλησίον τῆς Βιέννης — ὅπερ καὶ διευθύνει· συγχρόνως δὲ ὑποκλέπτει καὶ καιρὸν ἵνα τὴν φιλόξενον αὐτοῦ κατοικίαν μεταποιῇ εἰς τέμενος Μουσῶν, πρὸς εὐκοινώνητον συναφῆν ἐκλεκτοτάτων τῆς Βιέννης ὁμίλων. Πάντα ταῦτα ἐπιπολαίως μόνον ἐμνημονεύσαμεν, ἵνα ῥίψωμεν ἀκτῖνα φωτὸς ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν πρὸς τὴν ἐργασίαν δύναμιν τοῦ ἀνδρός, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τε τὸν πρὸς τὴν τέχνην ζῆλόν του καὶ τὴν κοινωνικὴν θέσιν ἣν κατέχει ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Αὐστρίας.

Ἀποπερατοῦμεν τὰς ἁπλᾶς ταύτας σκιαγρα-

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΒΙΛΡΩΘ,
καθηγητὴς τῆς Χειρουργίας ἐν Βιέννῃ.

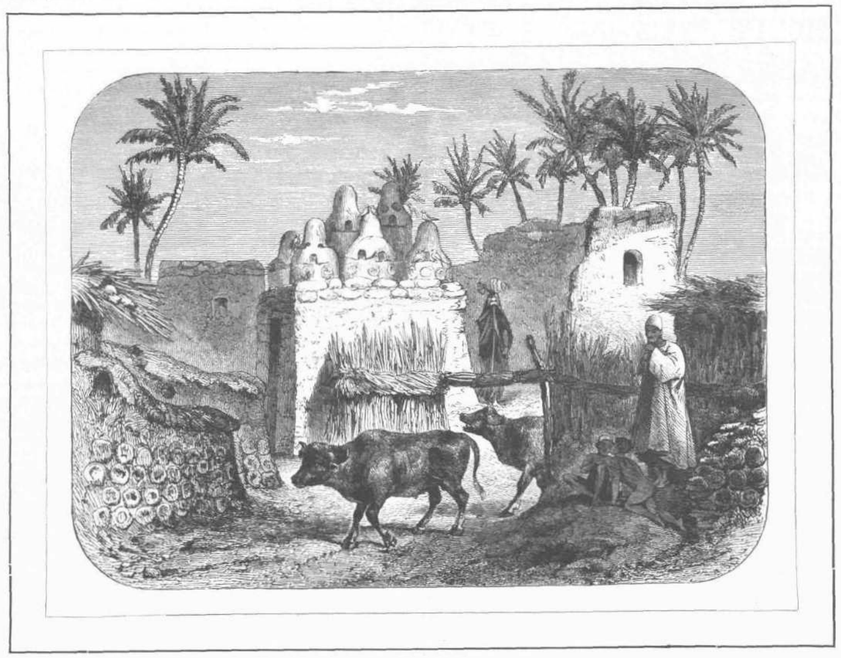

ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ ΣΙΟΥΤ ΕΝ ΤΗι ΑΝΩ ΑΙΓΥΠΤΩι.

φίας ἐκ τοῦ βίου τοῦ Βίλρωβ, ἐπευχόμενοι ὅπως οἱ νεώτεροι πλείονα διαπράξωσι, πρὸς ὄφελος τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς ἐπιστήμης.

Δρ. Δ.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΕΙΣ ΑΝΩ ΑΙΓΥΠΤΟΝ.

Ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ.

(Μετὰ εἰκόνος. Συνέχεια.)

Ἐν τούτοις διεσκέδασα τὴν ἀθυμίαν μου μέχρι τῆς ἑσπέρας. Καὶ τότε μετὰ λύπης ἀποχαιρετήσας τοὺς ὁμογενεῖς ἐκείνους ἐπέστρεψα μετὰ τοῦ εἰρηνικοῦ Θασίου εἰς τὸ ἀτμόπλοιον. Μετὰ θαυμασμοῦ εἶδον τὸν ἕνα ἐκ τῶν γραικῶν γέροντα 115 ἐτῶν διατηροῦντα ὅλας τὰς σωματικὰς του δυνάμεις καὶ περιπατοῦντα μετὰ πολλῆς ἐλευθερίας. Εἶναι οὗτος Κύπριος τὴν πατρίδα ὀνόματι Λάζαρος. Ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ οὐδὲν εὐχάριστον! ἡ ἀπομόνωσις αὕτη μὲ καταβάλλει.

Τὴν 1ην Ἀπριλίου, ἀξιοσημείωτον ἡμέραν τοῦ ψεύδους, ἀνεχώρησα ἐξ Ἀσσουάν. Ὁ ἄνεμος ἦτο σφοδρός· φθάσαντες δὲ εἰς Τζιμτήλ-Σιλοΐλε ἐκαθήσαμεν μίαν ὥραν καὶ μόλις μετὰ πεντάωρον μόχθον ἠδυνήθημεν ν' ἀπαλλαγῶμεν τῆς ἄμμου. Ἡ θερμότης εἶνε σήμερον ὑπερβολική.

Τὴν 4 μ. μ. πάλιν προσκρούει τὸ ἀτμόπλοιον εἰς τὴν ἄμμον· εἰς μάτην ὅλαι αἱ προσπάθειαί μας μέχρι τῆς πρωΐας τῆς 2ας. Ἄκρα νηνεμία ἐπικρατεῖ. Τήκομαι ὑπὸ στενοχωρίας, διότι δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω τὴν ρυπαρότητα καὶ τὴν κακοζωΐαν τῶν φελλάχων, διότι παρ' ὅλας τὰς διαταγὰς τοῦ Τζαφὲρ πασᾶ ἡ μαμαλίκα των δὲν ἀλλάσσει, ἀηδέστατον φαγητὸν, γινόμενον καθ' ἑκάστην καὶ κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον, βράζουν τὸ κρέας καὶ μὲ τὸν ζωμὸν αὐτοῦ βρέχουσι ξηρὸν ἄρτον δίπυρον, τὸν ὁποῖον ἔχουν εἰς τὰς Καραβάνας καὶ ἀφ' οὗ καλῶς μαλακώσωσιν ὅλον τὸ δίπυρον καὶ πίῃ τοῦτο ὅλον τὸν ζωμόν, τότε βράζουν ὀλίγον βούτυρον καὶ τὸ ῥίπτουν ἐπάνωθεν. Μετὰ ταῦτα ἀρχίζει τὸ κοχλιάριον νὰ δουλεύῃ. Ἁπλοῦν δὲ καὶ συνήθως ἡμίβραστον τὸ κρέας τὸ τρώγουν διὰ τῶν χειρῶν των, μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι δὲν πλύνονται, ὡς οἱ Τοῦρκοι. πρὸ τοῦ γεύματος. Ὅταν δὲ εἶδον τὸ κρέας πλῆρες μυιῶν νὰ τὸ ἐμβάλλουν εἰς τὸν λέβητα, κατελήφθην ὑπὸ ναυτίας! οἱ φελλάχοι εἶναι φύσει ῥυπαροὶ καὶ ἀναίσχυντοι, ζωηροὶ ὅμως καὶ ἐργατικοὶ πλέον τῶν Τούρκων. Καὶ οἱ Κόπται ἐπίσης τῆς αὐτῆς καταγωγῆς ὄντες εἶναι τοιοῦτοι. Εἶναι ἄνθρωποι γλίσχροι καὶ ποταποὶ καὶ ἄνευ ἀνδρικοῦ χαρακτῆρος. Ἂν καὶ ἡ φύσις ἐπενήργησεν, εἶναι ὅμως ἀληθές, ὅτι καὶ ἡ πρὸ αἰώνων δουλεία κατέστρεψε πᾶν καλὸν αἴσθημα παρ' αὐτοῖς. Διότι ἀείποτε ὑπῆρξαν δοῦλοι καὶ ὁ δοῦλος ἀκολουθεῖ τὰς ἕξεις τοῦ κυρίου του. Δι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ περιφρονῶνται οἱ ἀτυχεῖς οὗτοι ἄνθρωποι. Δὲν εἶνε δὲ δύσκολον μίαν ἡμέραν ν' ἀπολαύσουν τὴν ἐθνικότητά των, διότι οἱ πρόγονοί των χαίρουν τὰ πρωτεῖα τοῦ πρώτου ἀρχαίου πολιτισμοῦ. Τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα τῶν Ἑλλήνων ἀνεζωπύρωσαν τοὺς μεταγενεστέρους δούλους Ἕλληνας καὶ ἐνεθάρρυναν τούτους, ὅπως προσπαθήσωσι ν' ἀνακτήσωσι τὴν παλαιάν των εὐκλειαν. Δὲν εἶνε λοιπὸν δύσκολον νὰ δοθῇ καὶ πάλιν τοῖς Αἰγυπτίοις ὤθησις νὰ ἐξυπνήσουν ἐκ τοῦ ληθάργου. Ἐννοῶ δὲ τοὺς φελλάχους καὶ Κόπτας, οἵτινες εἶναι τῷ ὄντι ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων, διότι καὶ ὁ τόπος σώζεται ὁ αὐτός.

Κατὰ τὴν εἰς τὰ ὑπόγεια βασίλεια περιήγησιν μου εἰς τὸ Λιβυκὸν ὄρος, εἰς τῶν φελλάχων ἔφερε πρὸς πώλησιν τεμάχια Μουμμιῶν ὡς καὶ μίαν κεφαλήν, ἧς διετηροῦντο ἐν μέρει εἰσέτι καὶ αἱ τρίχες. Ἡ κεφαλὴ αὕτη Κύριος οἶδε πόσων ἐτῶν ἦτο. Παρετήρουν λοιπὸν τὸν τύπον καὶ τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου καὶ ἔβλεπον μεγάλην ὁμοιότητα μὲ τὸν σημερινὸν τῶν φελλάχων καὶ Κοπτῶν τύπον.

Ἐν τούτοις μόλις τὴν 5 μ. μ. ἀνειλκύσθη τὸ ἀτμόπλοιον καὶ ἤδη πλέομεν. Τὴν 2 Ἀπριλίου ἡ θερμότης εἶνε ὑπερβολικὴ καὶ μετά τινας ὥρας ἐφθάσαμεν εἰς Λατόπολιν, ὅθεν ἐλάβομεν ἄνθρακας. Ἐκεῖ ἔφαγα καρπούζιον γλυκύτατον καὶ ὥριμον, ζυγίζον πλέον τῶν 3 ὀκάδων. Ἡ νὺξ ὡραία, ἀλλ' ἡ θερμότης ἀρκετὴ καὶ μεγάλη ἐπικρατεῖ νηνεμία. Ἡ στενοχωρία μου ἀπερίγραπτος· Θεέ μου, πότε θὰ φθάσω εἰς Κάϊρον! Τὴν 3 Ἀπριλίου ἐπλέομεν μετὰ δυσχερείας. Ἐν τούτοις διέθημεν ἀπὸ τὸ Ἐρμὲντ παρὰ τὴν ἀρχαίαν πόλιν Ὄρμονθιν, ἔνθα διεμείναμεν 2 ὥρας. Ἐκεῖθεν διήλθομεν παρὰ τὸ Λουξὼρ καὶ τὸ ἑσπέρας μετὰ πολλοὺς κόπους ἠδυνήθημεν νὰ προσορμισθῶμεν εἰς τὸ χωρίον Ναγκάτα, ἔνθα οἱ πλεῖστοι κάτοικοι εἶναι καθολικοὶ Κόπται ἔχοντες καὶ Ἐκκλησίαν.

Τὴν 4 Ἀπριλίου ἵπταται τὸ ἀτμόπλοιον ἐπὶ τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου καὶ μετὰ δίωρον πλοῦν φθάνομεν εἰς Κένε (Ἰωαννούπολιν), ὅπου διημερεύσαμεν. Ἡ θερμότης ἔφθασεν εἰς τὸ ἔπακρον ἐπαυξάνουσα τὴν ἔνεκα τῆς ἀπομονώσεως στενοχωρίαν τῆς ψυχῆς μου.

Τῇ 5 Ἀπριλίου ἐπλέομεν εὐχερέστερον ἢ τὴν προτεραίαν. Ἡ θερμότης ἦτο μεγάλη. Τὸ δὲ ἑσπέρας ἐφθάσαμεν εἰς Μένσαν, χωρίον περιέχον ἑπτὰ χιλιάδας κατοίκων, ὧν τρεῖς χιλιάδες εἶναι Κόπται. οἱ δὲ λοιποὶ Φελλάχοι. Μακρόθεν ἤδη ἐφαίνοντο ἀπότομοι καὶ σκοτεινοὶ βράχοι καὶ εἰς τοὺς πρόποδας αὐτῶν ἔλαμπον πυραί, περὶ τὰς ὁποίας ἐκάθηντο φελλάχοι μαγειρεύοντες. Ἡ σκηνὴ εἶχέ τι τὸ ἄγριον, καὶ ἐπὶ πολὺ ἔστημεν μακρόθεν καὶ παρετηροῦμεν αὐτήν. (Ὅρα τὴν εἰκόνα ἐν τεύχει 88.)

Ἦτο νὺξ ὅτε προσωρμίσθημεν, ἀλλ' ἡ περιέργεια τοῦ νὰ ἴδω τὸ χωρίον δὲν μ' ἐφόβισεν ἂν καὶ ὀλίγον μακρὰν τοῦ ἀτμοπλοίου. Λαβὼν λοιπὸν συνοδοιπόρον κ' ἕνα ὀθωμανόν, ἐπορεύθην εἰς τὸ χωρίον, αἱ οἰκίαι τοῦ ὁποίου ἦσαν πλινθόκτιστοι καὶ πενιχραί. Ζητοῦντες δὲ τὴν ἀγορὰν καὶ διὰ σκοτεινοτάτων σκολιῶν δρόμων πορευόμενοι εἴδομεν τὸ φῶς παντοπωλείου. Δὲν μ' ἐλάνθανε δὲ ν' ἀναλογισθῶ ὅτι ὑπῆρχε Ἕλλην τις διευθυντής, καὶ πραγματικῶς παρατηρήσας ὑπὸ τὴν ταπεινὴν θύραν εἶδον Ἕλληνα, ὃν ἀνεγνώρισα ἐκ τοῦ προσώπου καὶ τὸν ἐκλησπέρισα. Καὶ τῷ ὄντι εἶδον πραγματικῶς τὴν χαρὰν του ζωγραφουμένην ἐπὶ τοῦ προσώπου του διὰ τὴν συνάντησιν ταύτην. Μ' ἐχαιρέτησε καί μοι ἔσφιγξε τὴν χεῖρα ὡς ἀδελφός. Τὸν ἠρώτησα ἂν ὑπῆρχε καὶ ἄλλος Ἕλλην. — Ὄχι, μοὶ εἶπε, μόνος εἶμαι.

Ἔσπευσε νὰ εὕρῃ φαγητὸν διὰ νὰ δειπνήσωμεν καὶ τῷ ὄντι ἀφ' οὗ μοὶ ἡτοίμασεν ὠὰ τηγανιστὰ καὶ ἐλαίας μὲ ξυνόλαδον ἔφαγα μὲ σπανίαν ὄρεξιν. Εἶνε ἀξιοπαρατήρητον τὸ ἐπιχειρηματικόν, ῥιψοκίνδυνον καὶ φιλοκερδὲς τῶν Ἑλλήνων. Δὲν ὑπάρχει κωμόπολις ἢ χωρίον εἰς ὃ νὰ μὴ ὑπάρχουσι Ἕλληνες ἔμποροι, ἔστω καὶ παντοπῶλαι. Ἐκ μικρῶν δὲ καὶ ὀλίγων ἀρχόμενοι γίνονται πλουσιώτατοι καὶ μεγάλοι καὶ περὶ τούτου παράδειγμα τρανὸν οἱ ἔμποροι Ἕλληνες τῆς Αἰγύπτου, οἵτινες ἦσαν ὅλοι σχεδὸν παντοπῶλαι.

Μετὰ λύπης ἀπεχαιρετήθημεν μετὰ τοῦ Ἕλληνος τούτου, ὀνοματζομένου Λουΐζου καὶ ὁδηγηθέντες διά τινος φελλάχου, ὅστις ὀλίγον ἔλλειψε νὰ μᾶς ῥίψῃ εἰς τὸν Νεῖλον ἀπολέσας τὴν ὁδόν, ἤλθομεν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, ὅπου ἐκοιμήθην τῷ ὄντι ὕπνον γλυκύτατον.

Τὴν 6 Ἀπριλίου ἀποπλεύσαντες ἐκεῖθεν ἐλιμενίσθημεν μετὰ δίωρον πλοῦν εἰς Σχάτζ, κωμόπολιν, περὶ ἧς ἀνέφερα προηγουμένως, ἔνθα διεμείναμεν ὅλην τὴν ἡμέραν, ἕως οὗ ὁ Διοικητὴς ἑτοιμάσῃ ἀποστολὴν δημοσίων χρημάτων εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου. Ἡ θερμότης ἦτον ἀνυπόφορος καὶ ὁσημέραι καθίστατο ἐπαισθητοτέρα. Ἐνταῦθα ἐφιλοξενήθην παρὰ τοῦ ὁμογενοῦς Ἀναστασίου παντοπώλου ἐξ Ἠπείρου νέου καλοῦ καὶ μεμορφωμένου. Οἱ κώνωπες καὶ αἱ μυῖαι εἶνε λίαν ἐνοχλητικαί. Τὴν 7 Ἀπριλίου ἀπεπλεύσαμεν ἐντεῦθεν τὴν 6 μ.μ. τὸ ἀτμόπλοιον ἐκάθισε πρὸς τὸ ἑσπέρας πλησίον τοῦ Ἀσιούτ. Ἡ ζέστη καὶ σήμερον ὑπερβολικὴ πρὸς ἐπίμετρον δ' εἴχομεν καὶ τὸν δυσάρεστον Λίβαν σφοδρόν, καταμαστίζοντα ἡμᾶς. Αἱ πρὸς ἀνέλκυσιν τοῦ ἀτμοπλοίου καθ' ὅλην τὴν νύκτα γενόμεναι προσπάθειαι πᾶσαι ἀπέβησαν μάταιαι. Καὶ τὴν 8 Ἀπριλίου εὐρισκόμεθα καθισμένοι εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Ἡ μελαγχολία μου εἶναι ἀπερίγραπτος διὰ τὴν ἀργοπορίαν ταύτην τοῦ πλοῦ μας.

Ὁ καιρὸς σήμερον εἶναι δυσάρεστος καὶ ἡ θερμότης ἐπαισθητή. Ὁ ἥλιος εἶναι ἐνδεδυμένος λεπτόν τι μαῦρον τρίκαπτον· κάλλιον ὅμως. Ἀφ' οὗ δὲ εἰς μάτην ἐπροσπάθησαν νὰ ἀνελκύσωσι τὸ πλοῖον ἠναγκάσθησαν ἐπὶ τέλους νὰ ζητήσωσι καὶ τὴν βοήθειαν τῶν κατοίκων τῶν πλησιοχώρων χωρίων. Ἑκατοντάδες φελλάχων πεσόντων εἰς τὸν ποταμὸν ὡς κροκόδειλοι δι' ὠθήσεων χειρῶν καὶ ῥάχεων ἠδυνήθησαν ν' ἀπαλλάξωσι τοῦ βορβόρου, καὶ οὕτως ἀποπλεύσαντες τὴν 3 μ. μ. κατεπλεύσαμεν εἰς Σιούτ, τὴν πάλαι Λυκόπολιν, περὶ ἧς ἐγένετο λόγος, ἀπέχουσαν ἡμίσειαν ὥραν τῆς ὄχθης τοῦ Νείλου. Ἐπὶ τῆς ὄχθης ὑπάρχουν ὀλίγαι οἰκοδομαὶ κομψαί. Κατὰ τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως ὑπάρχει πλίνθινος γέφυρα ὡς καὶ κομψαί τινες οἰκοδομαί. Ἡ ἀγορὰ εἶναι καλλιτέρα τῶν ἄλλων τῆς ἄνω Αἰγύπτου.

Ἀναβὰς εἰς τὴν πόλιν εὗρον ἕνα Ζακύνθιον, ἔχοντα τρία παντοπωλεῖα, ὀνόματι Νικόλαον Γιακουμίλον. Μὲ περιεποιήθη ἀδελφικῶς καὶ συνεδειπνήσαμεν μετ' αὐτοῦ. Ἐπέστρεψα νύκτωρ εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, ὁ ἄνεμος ἦτο σφοδρός.

Τὴν 9 Ἀπριλίου ἀναχωρήσαντες ἐκεῖθεν ἐπλέομεν εὐχερῶς, ὅτε τὴν 4 μ. μ. τὸ ἀτμόπλοιον ἐκάθισε μεταξὺ δύο χωρίων Κουσσεὶρ καὶ μόλις κατὰ τὴν 11 ἠδυνήθημεν ν' ἀνελκύσωμεν αὐτὸ καὶ πρὸς τὸ ἑσπέρας ἐλιμενίσθημεν κατὰ τὴν δυτικὴν ὄχθην παρὰ τὸ ἀντικρὺ ὁμώνυμον χωρίον. Ὁσημέραι καθίσταται δυσχερέστερος ὁ πλοῦς τοῦ Νείλου ἕνεκα τῆς ἐλαττώσεως τῶν ὑδάτων. Ἡ δὲ ἀργοπορία αὕτη τοῦ διάπλου μας μὲ καταστενοχωρεῖ. Σήμερον δὲ ὁ ἀὴρ ἦτο σφοδρὸς καὶ ψυχρότατος· ἡμέρα κατὰ πάντα ἀντίθετος τῶν παρελθουσῶν θερμοτάτων ἡμερῶν.

Ἐξῆλθον εἰς τὸ ἀνωτέρω χωρίον Κουσεὶρ, μικρὸν καὶ ἔχον οἰκίας μικρὰς καὶ εὐτελεῖς, πλινθοκτίστους καὶ καλαμοσκεπεῖς. Οἱ χωρικοὶ ἠλώνιζον κριθήν, φακάς κλπ.

Τὴν 10 Ἀπριλίου ἀπὸ πρωΐας ἀπεπλεύσαμεν ἐκ τοῦ Κουσεὶρ καὶ μετὰ δίωρον πλοῦν τὸ ἀτμόπλοιον ἐκάθισε πάλιν. Μόλις δὲ μετὰ πολλὰς προσπαθείας ἀνελκυσθὲν ἀφίκετο εἰς Ῥόδαν τὴν 8ην ὅθεν ἔλαβε πάλιν δημόσια χρήματα καὶ ἄνθρακας καὶ μετὰ τοῦτο ἀποπλεῦσαν ἔφθασε τὸ ἑσπέρας εἴς τι χωρίον τῆς δυτικῆς πορείας τοῦ

Νείλου ὀνόματι Κάρμ ὅπου ἐμείναμεν ὅλην τὴν νύκτα. Ὁ καιρὸς σήμερον ἦτο δροσερὸς καὶ ὁ ἄνεμος ἐπίσης σφοδρός. Ὅσον ἐπλησιάζομεν πρὸς τὸ Κάϊρον τόσον ὁ καιρὸς ἐγίνετο ψυχρότερος. Ἕνεκα τῆς δυσχερείας τοῦ πλοῦ κατὰ τὴν κατάβασίν μας τὸ ταξείδιον τοῦτο κατήντησεν ἐνοχλητικὸν καὶ ἰδίᾳ οἱ πόνοι τῶν ὀφθαλμῶν μου. Φθάσας δὲ εἰς Ἀλεξάνδρειαν μόλις κατώρθωσα νὰ ἰαθῶ τῆς προσβαλούσης με ὀφθαλμίας, τοῦ δ' ὅπερ καὶ μὲ ἠνάγκασε νὰ μὴ ἐξακολουθήσω μέχρι Σουδὰν τὸ ταξείδιόν μου, ὡς διενοούμην.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΤΗι ΑΟΙΔΙΜΩι ΜΝΗΜΗι ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΜΟΥ.

Ἐπὰ ξένα ἐπρωτάκουσα
Μάνα, τὸν θάνατό σου·
Πρόωρα μὲ ἐστέρησες
Τὸν γλυκὸ τὸν ἀσπασμό σου.

Ὀρφάνια, πόνος δυνατὸς
Δὲν φεύγει ἀπ' ἐμένα·
Εἶναι σκληρός, παντοτεινὸς
Ὁ χωρισμὸς ἀπὸ ἐσένα.

Ὁ τάφος σου εἶναι σύνδεσμος
Ποῦ μένει εἰς τὴν καρδιά μου,
Ποῦ ἔκαμε, ἐκεῖνη ἡ γῆ
Νὰ γείνῃ ἡ συντροφιά μου.

Σ' αὐτὴ καὶ ἐγὼ ν' ἀναπαυθῶ,
Στὰ χώματα τὰ θεῖα·
Τὸ μέρος μου ἐκεῖ ν' αὐρῷ
Διὰ ν' ἄχω ἡσυχία.

Κάθε ἄλλη γῆ ἀπρόσδεκτη
Τὸν ξένον θὰ σκεπάζῃ·
Θὰ ἦναι ἀφιλόξενη,
Τὸν τόπο δὲν θὰ 'μοιάζῃ.

Ὅσοι ἔχουνε σκοπὸ
Στὰ ξένα νὰ ταφῶσι,
Ἂς ἔχουνε μέσ' τὸ νοῦ,
Καὶ ἂς μὴ λημονῶσι,

Ὅτι μακρὰν εὑρίσκονται
Καὶ ζῶντες λησμονοῦνται,
Νεκροὶ καὶ τὴν ἐνθύμησι
Τῶν φίλων των στεροῦνται

* * *

Νὰ εὐχηθῇς τὸ χῶμά σου
Αὐτὸ νὰ σὲ σκεπάσῃ·
Τὸ χῶμα τῆς πατρίδος σου
Αὐτὸ νὰ σ' ἀναπαύσῃ.

Θὰ τῶχῃς εὐκολώτερα
Πρὸς τ' ἄνω ν' ἀνεβῇς —
Ἀπὸ τὰ ξένα δύσκολα
Τὸν δρόμο θὲ νὰ βρῇς.

Σ. Τοπάλδος Φορέστης.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΙΚΗ ΕΥΤΥΧΙΑ.

Ἕνα δενδράκι φύτρωσε κοντὰ σὲ ποταμάκι·
Μεγάλονε ὅλο χαρά, γεμάτο ἀπὸ δροσοῦλα,
Μέσ' τὰ κλαδιά του τρυφερὰ πήγαινε τὸ πουλάκι
Καὶ τραγουδοῦσε ζηλευτὰ τὴν κάθε μιὰ αὐγοῦλα.

Μεγάλονε καὶ λέγανε ὁ κόσμος· ὦ! χαρά του!
Χαρὰ στ' ὡραῖο τὸ δενδρί! φτύναν μὴ τὸ βασκάνουν.
Ὅσοι τὸ βλέπαν ζήλευαν ὅλοι τὴν ἐμορφιά του,
Τ' ἄνθη του κόβαν, 'στὸ νερὸ τὰ βάζαν μὴ μαράνουν.

Μέραις πολλαῖς περνοῦσανε, περήφανο ἐκεῖνο
Ψήλονε, λὲς 'στὸν οὐρανὸ καὶ ἤθελε νὰ φθάσῃ.
Νὰ μεγαλώσῃ, νὰ ἀνθῇ στὸν ἴσιο του τὸ κρίνο,
Τὸ ῥόδο, τὸ τραντάφυλλο, ποῦ ἤθελε σκεπάσει.

Ἐλέγανε... θαυμάζανε... μὰ τὸ δενδρί, ποῦ ὡς τώρα
Ἐψήλωνε 'περήφανο, γεμάτο πρασινάδα,
Νὰ κιτρινίζῃ ἄρχιζε ὥρα ἀπὸ τὴν ὥρα
Κ' ἔχασε τὰ λουλούδια του, τὴν πρώτην ἐμορφάδα.

Τί νἄπαθε, ἐφώναξε καθένας, 'στα καλά του
Καθούμενα; Τί ἔπαθε; Θὰ τῶχουν ματιασμένο.
Γιὰ ἰδές, ὁ ἄλλος ἔλεγε, πῶς γέρνουν τὰ κλωνιά του,
Λὲς τῶχουν τὸ κακόμοιρο μὲ βάρη φορτωμένο!

Ἀχ! ἔτσι τοῦτανε γραφτό, τοῦ σώθηκαν ἡ 'μέραις,
Ἐφώναξαν κάτι γρηαῖς ποῦ ἔτσι συνειθίζουν
Νὰ λένε ὅταν θάβουνε ἢ γυιοὺς ἢ καὶ πατέραις —
Περνοῦν καὶ ἄλλοι, τὸ θωροῦν, λὲν κρίμα! καὶ δακρύζουν.

Μὰ τὸ δενδράκι ποῦπεφτε 'στὴ ῥίζα, μαραμένο,
Σηκώνει λίγο τὴ κορφὴ καὶ ξεφωνεῖ καὶ λέει·
Ἡ 'μέραις δὲ μου σώθηκαν, δὲ μ' ἔχουν ματιασμένο
— Κ' ἡ αὔρα ἡ φιλενάδα του τὰ λόγια μεταλέει —

Ἡ 'μέραις δὲ μου σώθηκαν, σκουλίκι τὴ καρδιά μου
Ποῦ ῥίμαξες, ἀδέρφια μου, καὶ ὅταν ἀνθισμένο
Μὲ βλέπατε καὶ λέγατε ὅλοι σας, ὦ! χαρά μου!
Ποῦ ὅλοι μὲ φωνάζατε δενδράκι ζηλεμένο,

Δὲν ἤμουνα, δὲν ἤμουνα, εὐτυχισμένο, φίλοι,
Γιατὶ σκουλίκι μοῦτρωγε τὰ ὅλλια σωθικά μου,
Ποῦ ἔτρωγε τοῦ λιγνεριοῦ τοῦ βίου μου τὸ φτίλι,
Ποῦ ῥούφιξε σιγά, σιγά, τὸ ἔρμο τὴ δροσιά μου.

Καὶ ἔσβυσε ὁ λόχνος μου, καὶ ἔδυσ' ἡ ζωή μου
Καὶ πέφτω εἰς τὴ ῥίζα μου! Ἀχ! ἄνθρωποι καϋμένοι!
Πόσους θωρεῖτε κ' ἔχουνε ἀπ' ὄξω τὴ μορφή μου
Κ' εἰν' ἀπὸ μέσα 'στὴν καρδιὰ οἱ πιὸ δυστυχισμένοι!

Ἀχ! πόσους, πόσους, 'σὰν κ' ἐμὲ σκουλίκι ἀφανίζει
Τῆς πίκρας, τρώει τὴ καρδιὰ τὸν τάφο τους ἀνοίγει
Καὶ πρόωρα ἡ ψυχοῦλα τους 'στον Πλάστη φτερουγίζει,
Γιατ' ὁ καϋμός, ἡ πίκρα τους, τὸ δάκρυο τοὺς πνίγει!

Ἐν Πειραιεῖ.

Πέτρος Κ. Ἀποστολίδης.

ΟΙ ΣΕΡΒΙΚΟΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ.

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙΟΝ — ΝΙΣΗ.

(Μετὰ δύο εἰκόνων, ὅρα σελ. 280.)

Πρό τινος ἐτελέσθησαν μετ' ἐκτάκτου ἐπιμελείας τὰ ἐγκαίνια τῆς ἀπὸ Βελιγραδίου εἰς Νίσην σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, τοῦ τμήματος τούτου τῶν σερβικῶν σιδηροδρόμων, οἵτινες μέλλουσι νὰ συνδέσωσι τὴν ἑσπερίαν μετὰ τῆς ἀνατολικῆς Εὐρώπης. Τὸ τμῆμα τοῦτο ἔχει μῆκος 244 χιλιομέτρων, καὶ ἡ δαπάνη αὐτοῦ ἀνῆλθεν εἰς 90 ἑκατομμύρια φράγκων. Ἡ γραμμὴ αὕτη οὐ μόνον ὑπὸ τεχνικὴν ἔποψιν ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἱστορικὴν μεγάλως κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον· διὸ καὶ ἐν ὀλίγοις θέλομεν ἀναφέρει τὰς κυριωτέρας τοποθεσίας, ἃς ἡ ἀτμάμαξα διατρέχει. Καὶ εὐθὺς ὁ πρῶτος ἤδη σταθμὸς παρὰ τὸ Βελιγράδιον, τὸ χωρίον Τοπσχιδάρ, ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τὴν ἐν ἔτει 1868 συμβᾶσαν ἐνταῦθα δολοφονίαν τοῦ ἡγεμόνος Μιχαὴλ Ὀβρένοβιτς, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ὁποίας ἀνηγέρθη κομψὸν βυζαντινὸν μνημεῖον, τὸ ὁποῖον φαίνεται ἐκ τοῦ σταθμοῦ καὶ ἀνηγέρθη ἐν αὐτῇ τῇ θέσει, ἐν ᾗ διεπράχθη τὸ κακούργημα. Ἐντεῦθεν μεταβαίνομεν εἰς τοὺς σταθμοὺς Ῥέσνικα καὶ Ῥιπάνην, παρὰ τὴν ὁποίαν ὑψοῦται τὸ ὄρος Ἀβάλλα, οὗ τὴν κορυφὴν ἐπιστέφουσι τὰ ἐρείπια φρουρίου τοῦ ἀνδρείου Σέρβου τσάρου Δουσάν. Τοῦ φρουρίου τούτου σώζονται μόνον μέρη τείχους καὶ εἰς πύργος. Ἐντεῦθεν ἐξερχόμενοι ὑπογείου σύριγγος μεταβαίνομεν εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Ῥαλύας, κατάφυτον καὶ δενδροστόλιστον· δυστυχῶς τὰ ὡραῖα δάση τὰ ὁποῖα ἄλλοτε εὑρίσκοντο ἐνταῦθα ἠλαττώθησαν, διότι μὴ ὑπάρχοντος νόμου περὶ δασῶν ἐν Σερβίᾳ, ἡ ὑλοτομία ἐξετελεῖτο ὅλως ἀτάκτως. Ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐργάζονται τὸ πλεῖστον γυναῖκες, ὅπερ εἶναι συνήθεια παλαιὰ ἀναγομένη εἰς τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, καθ' οὓς οἱ ἄνδρες ὅλοι εὑρισκόμενοι ἐν ὅπλοις ἄφινον τὴν φροντίδα τῆς καλλιεργείας τῶν ἀγρῶν εἰς τὰς γυναῖκας. Ἐν τῇ πεδιάδι τῆς Βελίκας Πλάνας φύονται αἱ λαμπραὶ δαμασκηνέαι, ἐκ τοῦ καρποῦ τῶν ὁποίων κατασκευάζεται ἡ ῥακή, ἡ λεγομένη sliwowitz, ἧς τοσαύτη κατανάλωσις γίνεται ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ, ἐν Ῥωσσίᾳ καὶ Πολωνίᾳ. Ὄπισθεν τοῦ σταθμοῦ Ἰαγοδίνης διαβαίνομεν γέφυραν 320 μέτρων ἐπὶ τοῦ Μοράβα ποταμοῦ, καὶ ἐντεῦθεν ἄρχεται τὸ ῥωμαντικώτερον μέρος τῆς ὅλης γραμμῆς, διότι εἰσερχόμεθα εἰς χώραν ὀρεινὴν καὶ ἔχομεν πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἡμῶν τὸ ὄρος Κοπαΐνικ, ἔχον ὕψος 1960 μέτρων. Εἶναι τὸ ὄρος τοῦτο τὸ ὑψηλότερον ἐν Σερβίᾳ. Εἰς τὰ στενὰ τοῦ ὄρους τούτου οἱ Σέρβοι παρεκώλυσαν τὴν προχώρησιν τῶν Τούρκων ἐν τῷ τελευταίῳ ῥωσσο-τουρκικῷ πολέμῳ. Ὀλίγα μίλια μακρότερον φθάνομεν εἰς Ἀλεξινάτς, ἔνθα ἀνηγέρθη στήλη ὑψηλὴ εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ πεσόντων Σέρβων στρατιωτῶν. Τέλος δὲ διὰ τῆς ἐκτεταμένης καὶ εὐφόρου πεδιάδος Σούβας Πλάνας ἐρχόμεθα εἰς Νίσην, ἣν γενέτειραν πόλιν Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου. Ἐντεῦθεν ἡ γραμμὴ διὰ Βρανίας θὰ διευθύνεται εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἡ πόλις Νίση καὶ μακρόθεν παριστᾷ ἡμῖν θέαν τερπνὴν καὶ εὐχάριστον καὶ ὁδοὺς ἔχει εὐρείας καὶ ἀρκούντως εὐθυγράμμους· αἱ οἰκίαι ἔχουσι τὸν καθαρῶς σερβικὸν τύπον καὶ ῥυθμόν.

Τὴν σύντομον ταύτην περιγραφὴν συνοδεύομεν διὰ δύο εἰκόνων, ὧν ἡ μὲν παριστᾷ τὴν μεγαλοπρεπῆ γέφυραν ἐπὶ τοῦ Σάβα ποταμοῦ, ἔργον περιποιοῦν τιμὴν εἰς τοὺς κατασκευάσαντας αὐτὴν μηχανικούς· ἡ δὲ ἑτέρα παριστᾷ τὸν πύργον τῶν κρανίων παρὰ τὴν Νίσην, μνημεῖον ἀνεγερθὲν εἰς ἀνάμνησιν ἑνὸς τῶν καταπληκτικωτέρων ἐπεισοδίων τῆς σερβικῆς ἱστορίας. Τῷ 1809 τρισχίλιοι Σέρβοι ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἀνδρείου Σιγγέλιτς ἀπεπειράθησαν νὰ κυριεύσωσι τὸ ὀχυρὸν φρούριον τῆς Νίσης, τὸ ὑπὸ τῶν Τούρκων κατεχόμενον. Οἱ Τοῦρκοι ἀπέκρουσαν τὴν ἔφοδον, ἀλλ' οἱ Σέρβοι ἀποσυρθέντες εἰς ἓν τῶν προχωμάτων ἀνετίναξαν ἑαυτοὺς καὶ τοὺς εἰσορμήσαντας Τούρκους εἰς τὸν ἀέρα. Οἱ Τοῦρκοι εἰς ἀνάμνησιν τῆς νίκης ἀνήγειραν πύργον τετράγωνον, Κελέ-Καλεσσὶ (Πύργον τῶν Κρανίων) καλούμενον, ἐν ταῖς ὀπαῖς τοῦ ὁποίου ἔθεσαν τὰς κεφαλὰς τῶν πεσόντων Σέρβων. Ἐν ἔτει 1876 οἱ Σέρβοι γενόμενοι κύριοι τῆς χώρας ἀφῄρεσαν τὰ κρανία ἐκ τοῦ πύργου, ὅστις ἔκτοτε σώζεται ὅπως παρίσταται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι.

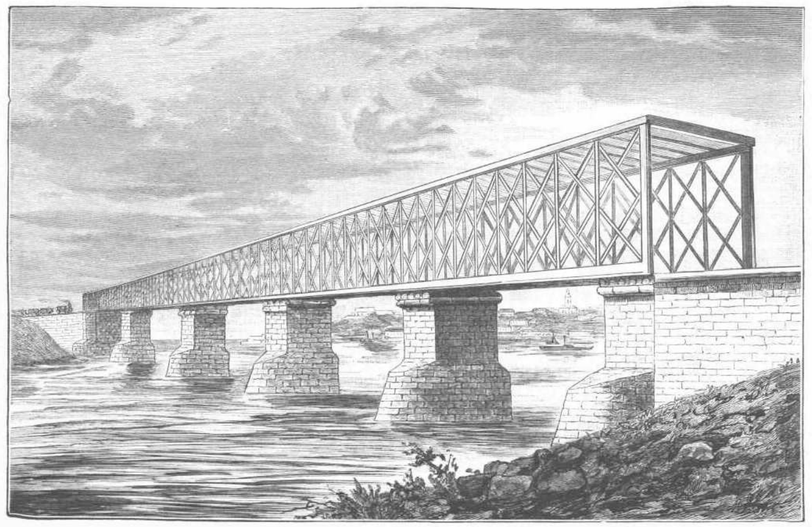

ΓΕΦΥΡΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΑΒΑ ΠΟΤΑΜΟΥ.

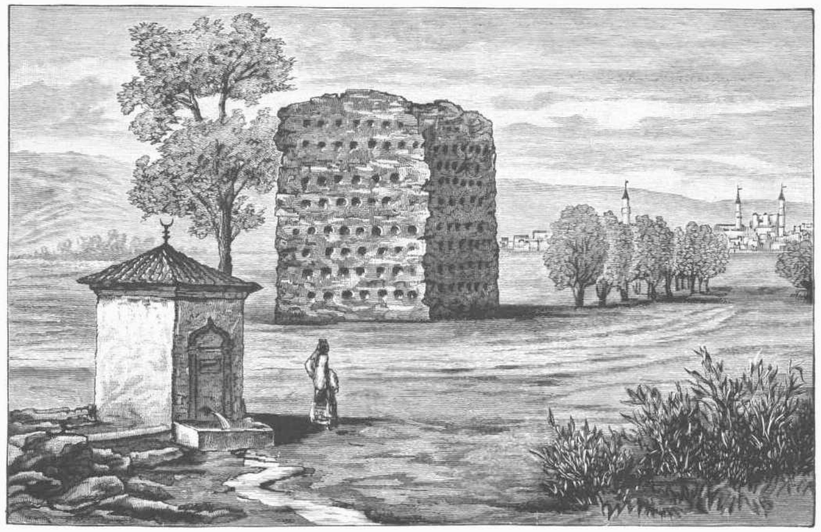

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΚΡΑΝΙΩΝ.

Ο ΡΟΥΒΕΝΣ
ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενείας του.

Ο ΡΟΥΒΕΝΣ

ΕΝ ΜΕΣΩι ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΟΥ.

(Μετά εἰκόνος, ὅρα σελ. 281.)

Ὁ ὅπατος τῶν ζωγράφων τοῦ Βελγίου, καὶ εἷς τῶν ἐξοχωτέρων καλλιτεχνῶν τοῦ κόσμου ὅλου, ὁ Πέτρος Παῦλος Ῥοῦβενς, ἐγεννήθη περὶ τὸ τέλος τῆς ἑκατονταετηρίδος ἐκείνης, ἐν ἀρχῇ τῆς ὁποίας ἐγεννήθησαν ὁ Ῥαφαὴλ καὶ ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος. Ὁ Ῥοῦβενς κατήγετο ἐξ οἰκογενείας εὐγενοῦς, καὶ ὁ πατήρ του, ἀνὴρ λόγιος, ἦτο γερουσιαστής. Ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ὁ Ῥοῦβενς ᾐσθάνετο κλίσιν ἀκαταμάχητον πρὸς τὴν ζωγραφικήν, καὶ νεώτατος εἰσῆλθεν εἰς τὴν σχολὴν τοῦ διασήμου Βὰν Ὄρτ, εἶτα δὲ εἰς ἑτέραν σχολὴν τὴν τοῦ Ὄθωνος Βενίου· ἅμα ὅμως ἐννόησεν ὅτι οἱ διδάσκαλοι οὐδὲν ἠδύναντο πλέον νεώτερον νὰ τὸν διδάξωσιν, ἀπῆλθε εἰς τὴν Ἰταλίαν, πρὸς τὴν χώραν τῶν θεῶν. Νέος, εὐειδής, μὲ τὴν πυκνὴν ξανθὴν του κόμην καὶ μὲ τὸν ὑπερήφανον μύστακά του ἀφικνεῖται εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ δουκὸς τῆς Μαντούης, ὅστις τῷ ἀπονέμει τὸν τίτλον τοῦ ἱππότου καὶ τὸν ἀποστέλλει ὡς πρεσβευτὴν μετὰ δώρων πλουσίων πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Ἱσπανίας Φίλιππον τὸν Γ'. Ὁ Ῥοῦβενς ἐκτελέσας τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἀποστολὴν ὡς ἐμβριθὴς καὶ ἐπιδεξιος διπλωμάτης, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ ἐπεδόθη ἐν διαφόροις πόλεσιν εἰς τὴν μελέτην τῶν διασημοτέρων καλλιτεχνῶν· σχεδὸν ἐν ἑκάστῃ πόλει ἀφίνει ἓν τῶν ἀθανάτων ἔργων του. Ἐν μέσῳ τῶν μελετῶν του τούτων μανθάνει ὅτι ἡ μήτηρ του ἀσθενεῖ βαρέως καὶ ἐγκαταλείπων τὰ πάντα ἐπιστρέφει εἰς τὴν πατρίδα του· ἀλλὰ φθάνει ἀργά· ἡ μήτηρ του εἶχεν ἤδη ἀποθάνει. Ὁ τοποτηρητὴς τῆς Φλανδρας, ἀρχιδοὺξ Ἀλβέρτος καὶ ἡ σύζυγός του Ἰσαβέλλα, μαθόντες τὴν ἄφιξιν τοῦ διασήμου ζωγράφου, παρεκίνησαν αὐτὸν νὰ μείνῃ ἐν τῇ πατρίδι. Ὁ Ῥοῦβενς ἐνέδωκεν εἰς τὰς προτροπὰς τῶν ἡγεμόνων καὶ ἀγοράσας οἰκίαν ἐν Ἀμβέρσῃ καὶ νυμφευθεὶς τὴν Ἰσαβέλλαν Βράντ ἀπεφάσισε νὰ μείνῃ. Ἔκτοτε ἤρχισεν ἡ ἐποχὴ ἐκείνη τῶν μεγάλων ἔργων του· ἐκκλησίαι, μουσεῖα, ἀνάκτορα, μοναί, ἡγεμόνες καὶ ἰδιῶται — πάντες ἀπευθύνονται πρὸς αὐτὸν καὶ ζητοῦσι παρ' αὐτοῦ εἰκόνας. Ὁ Ῥοῦβενς ὅλας τὰς παραγγελίας δέχεται, ὅλας ἐκτελεῖ· ὡς διὰ μαγικῆς ῥάβδου ἀποπερατοῦνται αἱ εἰκόνες, διότι ἔχει τὴν παραγωγικὴν δύναμιν τῆς μεγαλοφυΐας. Οἱ βασιλεῖς δὲν τὸν διατάσσουσιν, ἀλλὰ τὸν παρακαλοῦσιν. Τῇ προσκλήσει τῆς μητρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ'. μεταβαίνει εἰς Παρισίους, λαμβάνει παρὰ τῆς βασιλίσσης τὰς ἀπαιτουμένας ὁδηγίας, ἐπανέρχεται εἰς Ἀμβέρσην, καὶ ἀδιστάκτως, ἄνευ ἀναβολῆς, ἄνευ διακοπῆς, ἀρχίζει τὴν θαυμασίαν σειρὰν τῶν πινάκων τῶν περιλαμβανόντων τὸν βίον ὁλόκληρον τῆς Μαρίας τῶν Μεδίκων καὶ ἀποτελούντων, οὕτως εἰπεῖν, τὰ εἰκοσιτέσσαρα ἅσματα τῆς ἱστορίας της. Ἀπὸ τοῦδε δὲν εἰξεύρει τίνος παραγγελίαν νὰ ἐκτελέσῃ πρῶτον· ἡ Ἀγγλία τὸν ζητεῖ, ἡ Ἱσπανία τὸν προσκαλεῖ, ἡ Ἰταλία τὸν περιμένει. Οὔτε ὑποσχέσεις οὔτε χρήματα ἰσχύουσι νὰ τὸν ἐλκύσωσι, διότι ἀπολαμβάνει 200 ὁλλανδικὰ φλωρίνια καθ' ἑκάστην! Προσδεῖαι τῷ προτείνονται· τὰς δέχεται, καὶ διέρχεται διὰ ταχυδρομικῆς ἁμάξης τὰς χώρας, καὶ ἐν ἑκάστῳ σχεδὸν ταχυδρομικῷ σταθμῷ ἀφίνει μίαν του εἰκόνα. Εἶτα δὲ ἐπανέρχεται εἰς τὴν πατρίδα του. Ἀποθανούσης τῆς πρώτης συζύγου νυμφεύεται τὴν Ἑλένην Φόρμαν, διακοσμεῖ τὸ παρεκκλήσιον, ἐν ᾧ παρεχωρήθη αὐτῷ ὁ τάφος καὶ ἀποθνήσκει πλήρης ἡμερῶν καὶ δόξης, ἰδών (πρᾶγμα σπανιώτατον!) τὴν ἀποθέωσίν του. Σήμερον ἡ πόλις Ἀμβέρση κοσμεῖται διὰ μεγαλοπρεποῦς ἀνδριάντος τοῦ ἐξόχου αὐτῆς τέκνου.

Ἐν τῇ παρατεθειμένῃ εἰκόνι παρίσταται ὁ μέγας ζωγράφος ἐν τῷ κύκλῳ τῆς οἰκογενείας του. Ὅλα τὰ πρόσωπα μετεδόθησαν πιστότατα κατὰ τὰς σωζομένας ἐν τοῖς διαφόροις μουσείοις εἰκόνας καὶ αὐτοῦ καὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του.

Ἀναφέρομεν ἐνταῦθα καὶ δύο ἀνέκδοτα ἐκ τοῦ βίου τοῦ Ῥοῦβενς, ἀνέκδοτα ὀλίγον γνωστά.

Ὁ Ῥοῦβενς ἡτοιμάζετο τὸ δεύτερον ν' ἀπέλθῃ εἰς Ἰταλίαν, ὅτε, ὡς εἴπομεν, προτροπῇ τοῦ τοποτηρητοῦ ἀρχιδουκὸς Ἀλβέρτου ἔμεινεν ἐν τῇ πατρίδι του. Παρὰ τὴν οἰκίαν του, ἣν ἠγόρασεν, ἠθέλησε νὰ κτίσῃ τὸ ἐργοστάσιόν του, οὗ τὰ θεμέλια ἔθεσεν ἐν τῷ κήπῳ του ὅστις συνωρεύετο ὑπὸ τοῦ κήπου τῆς Ἑταιρίας τῶν Ὁπλοποιῶν· ἀλλ' εἴτε διότι τὸ σχέδιον κακῶς ἐδόθη εἴτε καὶ ἕνεκεν ἰδιοτροπίας τοῦ ζωγράφου, τὰ θεμέλια ταῦτα ἐξῆλθον ὀλίγον τοῦ διαγραμμένου ὁρίου ἐπὶ τοῦ κτήματος τῶν γειτόνων του. Οὗτοι παρεπονέθησαν διὰ τοῦτο εἰς τὸν ζωγράφον· ὁ ζωγράφος τοὺς ἔστειλεν ὅλους εἰς τὸν . . ., καὶ ὡς ἐκ τούτου προῆλθε δίκη, ἥτις ἐξαίνετο ὅτι θὰ διήρκει ἐπὶ πολύ. Ὁ δήμαρχος τῆς Ἀμβέρσης Ῥωχόκ, ὅστις ἦτο καὶ πρόεδρος τῆς Ἑταιρίας τῶν Ὁπλοποιῶν καὶ φίλος τοῦ Ῥοῦβενς, ἐμεσολάβησεν εἰς τὴν διαφορὰν καὶ ἐπέτυχε τὸν ἐξῆς συμβιβασμόν· ἡ Ἑταιρία νὰ παραχωρήσῃ τῷ Ῥοῦβενς τὸν ἐπίδικον χῶρον, ὁ δὲ Ῥοῦβενς νὰ δωρήσῃ εἰς τὴν Ἑταιρίαν μίαν εἰκόνα του διὰ τὸ ἐν τῷ μητροπολιτῷ Ναῷ τῆς Ἀμβέρσης παρεκκλήσιον αὐτῆς. Ἡ εἰκὼν αὕτη μετὰ διπτύχων ἔπρεπε νὰ παρισταῖ τὸν Ἅγιον Χριστοφόρον, ὅστις μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν τῆς πυρίτιδος ἦτο ὁ προστάτης ἅγιος τῶν ὁπλοποιῶν. Ὁ Ῥοῦβενς, ὅστις οὐ μόνον μέγας ζωγράφος ἦτο ἀλλὰ καὶ βαθὺς γνώστης τῆς ἀρχαίας ἱστορίας, μὴ εὑρίσκων ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Χριστοφόρου ἐπεισόδιον ἄξιον ἀπεικονίσεως, ἐβασίσθη ἁπλῶς εἰς τὴν ἐτυμολογίαν τῆς ἑλληνικῆς λέξεως Χριστοφόρος (ὁ φέρων τὸν Χριστόν), καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἐκτελεῖ τοὺς ὅρους τοῦ συμβιβασμοῦ, γράφων εἰκόνα παριστῶσαν τὴν Κατάθεσιν ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ, ἥτις εἶναι ἓν τῶν ἀριστουργημάτων του.

Τὸ ἀριστερὸν δίπτυχον παρίστα τὴν Παναγίαν καὶ τὸ δεξιὸν τὸν Συμεῶνα, κρατοῦντα τὸ βρέφος Ἰησοῦν εἰς τὰς ἀγκάλας του. Ἀποπερατώσας τὴν εἰκόνα ὁ ζωγράφος τὴν ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἑταιρίαν, βέβαιος ὢν ὅτι ἤθελεν εὐαρεστήσει. Ἀλλὰ πόσον ἠπατᾶτο! Οἱ ὁπλοποιοί, μὴ ἐννοοῦντες τὰ ἑλληνικά, καὶ μὴ βλέποντες τὸν προστάτην αὐτῶν ἅγιον οὔτε ἐν τῷ πίναι οὔτε ἐπὶ τῶν διπτύχων, ἠρνήθησαν τὰ δεχθῶσι τὴν εἰκόνα, ὑπολαβόντες αὐτὴν ὡς εἰκόνα παλαιάν, ἣν ὁ καλλιτέχνης ἤθελε νὰ τοῖς ἐπιθέλῃ ὡς νέαν — καὶ ἤρξαντο πάλιν τὰς περὶ τοῦ καταπατηθέντος ἐδάφους ἀπαιτήσεις των. Τοῦτο ἦτο λίαν δυσάρεστον διὰ τὸν Ῥοῦβενς, ὅστις εἶχεν ἤδη ἐγκαθιδρυθῇ ἐν τῷ εὐαέρῳ καὶ εὐρυχώρῳ ἐργοστασίῳ του. Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ ἀγαθὸς δήμαρχος, ὁ κατορθώσας τὸν πρῶτον συμβιβασμόν, μετέβη πάλιν πρὸς τὸν φίλον του ζωγράφον, ὅπως συμβιβάσῃ ἐκ νέου τὰ πράγματα· ἀλλ' ἤδη ὁ συμβιβασμὸς καθίστατο δυσκολώτερος διότι μεγάλη ἐπεκράτει ἀμφοτέρωθεν ἔξαψις. Τρὶς καὶ τετράκις ὁ συμβιβαστικὸς δήμαρχος μετέβη ἀπὸ τῆς οἰκίας τοῦ ζωγράφου πρὸς τὸ κατάστημα τῆς Ἑταιρίας, καὶ τέλος ἦλθε καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Ῥοῦβενς πλήρης χαρᾶς ὅτι οἱ ὁπλοποιοὶ παραιτοῦνται τῶν ἀξιώσεών των, ἂν ὁ καλλιτέχνης ζωγραφίσῃ μεταξὺ τῶν πολλῶν τοῦ πίνακος προσώπων καὶ ἕνα ἅγιον Χριστοφόρον οἱουδήποτε μεγέθους. Ὁ Ῥοῦβενς ἀνεπέταση τὰ δίπτυχα καὶ ἀπέδειξε τῷ δημάρχῳ ὅτι οὐδὲ ἡ ἐλαχίστη γωνία ἔμενε διαθέσιμος ἐν τῷ πίνακι διὰ τὸν ἅγιον. Ὁ δήμαρχος ἀνεγνώρισε μὲν τὸ ὀρθὸν τῆς παρατηρήσεως, ἀλλὰ κλείσας τὰ δίπτυχα πάλιν, ἔδειξε τῷ ζωγράφῳ ὅτι ταῦτα ἦσαν ἔξωθεν ὅλως κενά. Τότε ὁ Ῥοῦβενς λαβὼν μολυβδοκόνδυλον ἐζωγράφισεν ἐνώπιον τοῦ δημάρχου τὸν γιγάντιον ἅγιον Χριστοφόρον, ὅστις ἐφανίζεται ἡμῖν ἐπὶ τῶν κεκλεισμένων διπτύχων. Ὁ δήμαρχος ἔσπευσε ν' ἀναγγείλῃ τὴν χαρμόσυνον εἴδησιν εἰς τοὺς ὁπλοποιούς, οἵτινες ἀρκεσθέντες ἐδέχθησαν τὴν εἰκόνα χωρὶς νὰ ζητήσωσιν ἐξηγήσεις.

Τὸ δεύτερον ἀνέκδοτον, τὸ ὁποῖον σχετίζεται πρὸς τὸ προηγούμενον, εἶναι τὸ ἀκόλουθον. Καθ' ὃν χρόνον ὁ Ῥοῦβενς ἐξετέλει τὸ ἀριστούργημά του τοῦτο, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὡροδοκήσαντες τὸν ὑπηρέτην καὶ λαβόντες τὴν ἄδειαν νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ διδασκάλου καθ' ἣν ἡμέραν οὗτος εὑρίσκετο ἐν τῇ ἐξοχῇ, ἤρξαντο θορυβοῦντες καὶ ἀτακτοῦντες ἐν τῇ αἰθούσῃ· εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν ὀλισθήσας ἔπεσεν ἐπὶ τῆς εἰκόνος καὶ ἀπῆλεψε τὸν βραχίονα τῆς ἁγίας Μαγδαληνῆς, καὶ τὴν παρειὰν τῆς Παναγίας, τὰ ὁποῖα πρὸ μικροῦ ὁ Ῥοῦβενς εἶχε τελειώσει. Μεγάλη ἐπῆλθε ταραχὴ καὶ σύγχυσις· πάντες ἤθελον νὰ φύγωσιν· ἀλλ' ὁ ὑπηρέτης, ἐφ' οὗ φυσικῶς ἔπιπτεν ἡ εὐθύνη τοῦ δυστυχήματος, καθότι αὐτὸς μόνος εἶχε τὴν κλεῖδα τοῦ ἐργοστασίου, ἔκλεισε τὴν θύραν κηρύττων ὅτι εἰς οὐδένα ἐπέτρεπε νὰ ἐξέλθῃ πρὶν ἢ ὁ βραχίων καὶ ἡ παρειὰ μὴ ἐπιδιορθωθῶσιν. Τοῦτο ἦτο καὶ δίκαιον· οἱ μαθηταὶ ἐννόησαν ὅτι ἄλλη διέξοδος δὲν ὑπῆρχεν. Ἔρριψαν ἑπομένως κλῆρον, καὶ ὁ νεανίας, ἐφ' οὗ ἔπεσεν ὁ κλῆρος, λαβὼν τοὺς χρωστῆρας τοῦ διδασκάλου προσῆλθε τρέμων εἰς τὴν εἰκόνα, καὶ παροτρυνόμενος ὑπὸ τῶν συμμαθητῶν του, ἐπεδιόρθωσε τὴν βλάβην μετὰ τοσαύτης ἐπιδεξιότητος, ὥστε οὐ μόνον ὁ Ῥοῦβενς οὐδὲν ἐννόησεν, ἀλλὰ τὴν ἐπιοῦσαν παρατηρῶν τὴν ἐργασίαν του τῆς προτεραίας, εἶπε δεικνύων εἰς τοὺς μαθητάς του τὸν βραχίονα τῆς Μαγδαληνῆς καὶ τὴν παρειὰν τῆς Παναγίας· Ἰδοὺ πρόσωπον καὶ βραχίων οἵτινες δὲν εἶναι βεβαίως ἐκ τῶν χειροτέρων ἔργων μου. Ὁ νεανίας, ᾧ ἀνῆκε μέρος τῶν ἐπαίνων, τοὺς ὁποίους ὁ Ῥοῦβενς ἐπεδαψίλευεν εἰς ἑαυτόν, ἦτο ὁ ἕξοχος Βαν-Δάϋκ. Ὁ δὲ τὴν βλάβην προξενήσας μαθητὴς ἦτο ὁ Δίπενδεκ, ὁ τινος τὰ ὡραῖα ἔργα κοσμοῦσι καὶ σήμερον ἔτι τὸν μητροπολιτικὸν τῆς Ἀμβέρσης ναόν.

Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ.

Διήγημα ἐν Αὐστραλίᾳ.

(Συνέχεια.)

Γ'.

Ἀφηρεμοῦντα ὕδατα προσεκάλουν τὴν "πριγκήπισσαν", ἥτις στραφεῖσα πρὸς τὰ ὀπίσω εἶδε τὴν μικρὰν ἀδελφήν της κοιμωμένην ἐπὶ τῆς ὄχθης. Ἐν ὅσῳ εὑρίσκετο ἐν τῇ σκηνῇ της τῇ ἐφαίνετο πρᾶγμα εὔκολον νὰ συμπαρασύρῃ τὴν ἀδελφήν της μετ' αὐτῆς εἰς τὸν ποταμόν· ἀλλ' ἐνταῦθα, ἡ ἰδέα ν' ἁρπάσῃ τὸ ἀθῷον τοῦτο σῶμα εἰς τὰς ἀγκάλας της, νὰ τὸ αἰσθανθῇ παλαῖον κατὰ τῆς φρικώδους τοῦ θανάτου ἀγωνίας, νὰ τὸ ἴδῃ φρίσσον ἐν τῷ ψυχρῷ ἐκείνῳ καὶ βορβορώδει ὕδατι — ἡ ἰδέα αὕτη τὴν ἀπέτρεπεν· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου δὲν προεφύλαττεν οὕτω τὴν ἀδελφήν της ἀπὸ βασάνων χιλιάκις φρικωδεστέρων τοῦ θανάτου; Καὶ ὅμως "ἡ μικροῦλα" ἐτέρπετο εἰς τὸν βίον· ἦτο εὐθυμος ἀπὸ τῆς πρωΐας, ὅτε ἤνοιγε τοὺς ὡραίους ὀφθαλμούς της μέχρι τῆς ἑσπέρας ὅτε τοὺς ἔκλειε βεβαρυμένους ὑπὸ τοῦ ὕπνου. Καὶ αὐτή, ἡ ἰδία της ἀδελφή, θὰ εἶχε τὸ θάρρος νὰ κόψῃ ἀποτόμως τὸ νῆμα τοῦτο τῆς εὐδαιμονίας; Ἀφ' ἑτέρου δὲ πῶς ν' ἀπέλθῃ μόνη τοῦ κόσμου τούτου καὶ ν' ἀφήσῃ τὸ ἀθῷον καὶ ἀσθενὲς τοῦτο πλάσμα ἐν τῷ φρικτῷ τοῦ βίου ἀγῶνι; Ὀφείλει λοιπὸν νὰ ζήσῃ διὰ νὰ προστατεύσῃ τὴν ἀδελφήν της; . . . Ναί, ἂν ἦναι ἀνάγκη, καὶ αὐτὴν θὰ προσφέρῃ τὴν θυσίαν· θὰ γείνῃ ἡ Πρόνοια τῆς μικρᾶς, ἀλλὰ θὰ τὴν ἀφήσῃ ἀπαίδευτον ἐντελῶς, διότι ἐν τῇ ἀγνοίᾳ της θὰ καθίστατο εὐτυχής.

Τοιαύτην λαβοῦσα ἀπόφασιν ἀντίκρυζεν ἡ κόρη μετὰ θανατηφόρου βαρυθυμίας τὸ μέλλον — Αἴφνης εἶδε πρὸ τῶν ποδῶν της σκιάν· ὕψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ εἶδε τὸν "ἀριστοκράτην." Κραυγὴ ἐκπλήξεως καὶ τρόμου τῇ διέφυγε, διότι τὸν ἐνόμιζεν ἤδη μακράν. Ὁ Πέτερς τὴν προσέβλεπε μὲ τὸ ὄφος ἐκεῖνο τὸ γλυκὺ καὶ σοβαρὸν συνάμα, ὅπως ἐσυνείθιζε νὰ τὴν προσβλέπῃ. Ποσάκις δὲν ἔφριξεν ἡ κόρη ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ θλέμματος τούτου! Τώρα ὅμως ἦτο ὡσεὶ παρελελυμένη, διότι ἠγνόει ἂν ἔχῃ ἐνώπιόν της ἄγγελον προστάτην ἢ εἴρωνα δαίμονα.

Ὁ Πέτερς ἦτο κάτωχρος.

— Καὶ σύ, μικρά μου πριγκήπισσα; τῇ εἶπε θλιβερῶς.

Ἡ κόρη τὸν προσέβλεψεν ἀσκαρδαμυκτί· οἱ ὀφθαλμοὶ εἰσέδυον μέχρι τοῦ μυχοῦ τῆς ψυχῆς τοῦ διδασκάλου της. Ἐσιώπησε καὶ δάκρυα ἄφθονα ἐξέρρευσαν τῶν ὀφθαλμῶν της. Ἀπὸ τῆς πρωΐας οὐδὲ ἓν εἶχε χύσει δάκρυ, καὶ ἐνόμιζεν ὅτι εἶχεν ἀπολέσει ἀνεπιστρεπτὶ καὶ τὸ μειδίαμα καὶ τὰ δάκρυα.

— Ὦ! συγχώρησόν με, εἶπε τέλος, καλύπτουσα τὸ πρόσωπόν της διὰ τῶν χειρῶν· συγχώρησόν με, ἤμην τόσον δυστυχής! Ἂν σ' ἔβλεπον κρεμάμενον ἀπὸ τοῦ δένδρου τούτου (καὶ ἐδείκνυε τὰ ξηρὰ κλαδία ἑνὸς δένδρου) καὶ ἂν σὲ ἤξευρον ἄθῳον, θ' ἀπέθνησκον εὐτυχής· ἀλλὰ νὰ ὑποθέσω ὅτι σὺ ἐφόνευσας τὸν ναύτην· ὤ! τοῦτο ἦτο φρικτὸν δι' ἐμέ!

Ὁ Πέτερς ἐκάθησε πλησίον της καὶ τῇ διηγήθη τὰ διατρέξαντα. Τῇ εἶπεν ὅτι βυθισθεὶς ἀργὰ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τὴν προηγουμένην νύκτα εἶχε καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ ὕπνου — ὅτι ἐξύπνησε περὶ τὰς δύο μετὰ τὸ μεσονύκτιον καὶ ἐξῆλθεν εἰς θήραν· ὅτι μὴ εὑρὼν οὔτε μικρὸν πτηνὸν ἐπέστρεφε περὶ τὰς ἑπτὰ εἰς τὴν σκηνήν του· ὅτι πλησίον αὐτῆς συνήντησεν ἕνα τῶν συνοίκων τοῦ Σμίθ, ἄνδρα, ὅστις πάντοτε τὸν ἠγάπα· ὅτι ὁ ἀνὴρ οὗτος, προσβλέπων αὐτὸν ἀλλοκότως, τῷ εἶπε· Κίνδυνος μέγας σ' ἐπαπειλεῖ! Ἄκουσε τὴν συμβουλὴν φίλου, φύγε τὸ ταχύτερον πρὶν ἢ σὲ ἴδῃ τις! Καὶ ἐπιμένοντος τοῦ Πέτερς νὰ μάθῃ τί συνέβη, ὁ φίλος τῷ διηγήθη τὰ πάντα, καὶ τῷ ἐνεπιστεύθη ὅτι ὅλαι αἱ ὑποψίαι ἦσαν κατ' αὐτοῦ. Εἰς ἐπίμετρον τοῦ κακοῦ ὁ "ἀριστοκράτης" εἶχε λησμονήσει ἐν τῇ σκηνῇ τὴν μάχαιράν του, πρὸς δὲ εἶχε καὶ πληγωθῇ τὴν χεῖρα, ὥστε τὸ ὑποκάμισόν του ἔφερε κηλίδας αἵματος. Ὁ Πέτερς, γνωρίζων πῶς ἐσκέπτοντο καὶ πῶς ἐνήργουν οἱ ὁρύκται, ἐννόησεν ὅτι ἦτο χαμένος ἅμα ἐνεφανίζετο, διότι ἐγνώριζεν ὅτι εἶχεν ἐχθροὺς ἐν τῇ μικρᾷ ἀποικίᾳ τῶν χρυσοθηρῶν, οἵτινες καὶ τῆς ἐλαχίστης θὰ ἐδράτεντο ἀφορμῆς ὅπως τὸν καταστρέψωσι. Τὰ πάντα συνηγόρουν κατ' αὐτοῦ, οὐδὲν δὲ ὑπέρ. Παρά τίνος νὰ ζητήσῃ δικαιοσύνην; Οὐδὲν ἄλλο τῷ ἀπέμενε μέσον ἢ ἡ φυγή· ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ φύγῃ, νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τῆς πρώτης τυχούσης πόλεως, καὶ ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀθῳότητά του συντελῶν εἰς ἀνακάλυψιν τοῦ ἐνόχου. Τοιοῦτος ἦτο ὁ σκοπός του, ὃν καὶ ἐξέθηκεν εἰς τὸν φίλον του. Διατί ὅμως ἔμεινε κεκρυμμένος ὅλην τὴν ἡμέραν πλησίον τοῦ μέρους, ὅπου τοιοῦτος φοβερὸς τὸν ἠπείλει κίνδυνος;

— Ἤθελον, πρὶν ἀπέλθω, νὰ σοὶ εἴπω, κόρη, ὅτι πρέπει νὰ ἐργάζεσαι καὶ νὰ πιστεύῃς πάντοτε εἰς τὸ καλόν· αὐτὰς τὰς δύο συμβουλὰς ἤθελα ἀκόμη νὰ σοὶ δώσω.

Ταῦτα εἰπὼν ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου μικρὸν δερμάτινον σάκκον, πλήρη χρυσοῦ καὶ πολυτίμων λίθων.

— Τοῦτο θὰ κρατήσῃς, εἶπε, εἰς μνήμην τῆς φιλίας μας.

Ἡ "πριγκήπισσα" διεμαρτυρήθη.

— Τότε, εἶπεν ὁ Πέτερς, θὰ τὸ κρατήσῃς χάριν ἐμοῦ· σοὶ τὸ παραδίδω διὰ νὰ μοὶ τὸ φυλάξῃς ἕως ὅτου ἐπανέλθω.

Θὰ ἔχῃ εἰς παρακαταθήκην πρᾶγμα ἀνῆκον εἰς αὐτόν! Μόνον εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς κόρης ἀνέλαμψαν μὲ ὅλα τὰ δάκρυα, δι' ὧν ἐπληροῦντο.

— Πρέπει νὰ σ' ἀφήσω, εἶπε τέλος ὁ Πέτερς.

Καὶ ἡ μαθήτρια ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ διδασκάλου της. Ἐν τῷ ἀναγκαλισμῷ τούτῳ τῆς κόρης πόσα ἐξερράζοντο αἰσθήματα! Ἡ ἀγάπη τῆς κόρης, ἡ ἀφοσίωσις τῆς μαθητρίας, ὁ ἀναγεννώμενος ἔρως τῆς γυναικός!

Ὁ Πέτερς ἀνεχώρησε διὰ τῆς νυκτός, ἡ δὲ "πριγκήπισσα" ἐπέστρεψεν εἰς τὴν σκηνὴν της κρατοῦσα εἰς τὰς ἀγκάλας της τὴν κοιμωμένην ἀδελφήν της. Τὸ φορτίον ἦτο βαρὺ καὶ τὸ φῶς τῶν ἀστέρων ἀμυδρῶς μόνον ἐφώτιζε τὴν ὁδόν. Ὡς κόρη συνειθισμένη νὰ περιπλανᾶται εἰς τὰ δάση, οὐδένα ᾐσθάνετο φόβον διὰ τὸν φίλον της καὶ εἶχε τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ φθάσῃ ἀσφαλῶς. Ἐν πρώτοις οὐδεὶς ἔμαθέ τι περὶ τῆς παρουσίας του ἐν τῇ "κοιλάδι τῶν λυχναριῶν"· πρὸς τούτοις δὲ ἦτο ἡμέρα Χριστουγέννων, καὶ πάντες εὐθύμουν καὶ ἔπινον· τὴν ἐπιοῦσαν οὐδεὶς πλέον θὰ ἐνθυμεῖτο τὸν συμβάντα φόνον, καὶ ὁ Πέτερς, ἀποδείξας εὐκόλως τὴν ἀθῳότητά του θὰ ἐπανήρχετο μετὰ μίαν ἑβδομάδα.

Καὶ τὴν νύκτα ταύτην ἡ κόρη δὲν ἐκοιμήθη, ἀλλ' οὐχὶ πλέον ἐκ φόβου, ὡς τὴν προλαβοῦσαν, ἀλλ' ἐξ εὐτυχίας, καὶ ἅμα ἐχάραξεν ἐπεδόθη πάλιν μετὰ προθυμίας εἰς τὰ καθήκοντά της. Τὴν ἐγκυκλοπαιδείαν, τὸ λεξικόν, τὴν ἱστορίαν της καὶ ὅλα τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα εἶχον μελετήσει ὁμοῦ, τὰ ἐκράτει πάντοτε πλησίον της . . . Ἑκάστην πρωΐαν μὲ νέαν ἐλπίδα ἠγείρετο, καὶ ἑκάστην ἑσπέραν κατακλινομένη ἔλεγε καθ' ἑαυτήν· "Θὰ ἔλθῃ αὔριον!" Ἀλλ' αἱ ἡμέραι παρῆρχοντο καὶ ὁ "ἀριστοκράτης" δὲν ἐφαίνετο. Βαθμηδὸν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς "πριγκηπίσσης" ἀπώλεσαν τὴν ζωηρότητά των, καὶ εἰς τὰ θλέμματα αὐτῆς ἀπεικονίζετο βαθεῖα μελαγχολία.

"Νὰ ἐργάζεσαι καὶ νὰ πιστεύῃς εἰς τὸ καλόν!" τῇ εἶπεν ἀναχωρῶν, καὶ ἂν καὶ τὸ δεύτερον μέρος τῆς συμβουλῆς ταύτης οὐκ ὀλίγας παρεῖχε δυσκολίας ὡς ἐκ τοῦ κύκλου, ἐν ᾧ περιεστρέφετο, ἡ κόρη ἐπροσπάθει νὰ τὸ τηρήσῃ, γενομένη παράδειγμα ὑπομονῆς καὶ αὐταπαρνήσεως.

ΙΑ'.

Ἐὰν ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος δὲν παρεῖχεν ἡμῖν ἐνίοτε παραδείγματα δικαιοσύνης, δὲν θὰ εἴχομεν τὸ θάρρος νὰ παλαίωμεν μέχρι τέλους κατὰ τῆς κακῆς ἡμῶν τύχης. Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ πτώματος τοῦ γέροντος ναύτου, φιλονεικία ἠγέρθη μεταξὺ τοῦ Σμίθ καὶ τοῦ συνοίκου του, καὶ ἐπίθεσις διὰ μαχαιρῶν ἐγένετο. Ὁ σύνοικος, καιρίως πληγεὶς καὶ αἰσθανόμενος προσεγγίζον τὸ τέλος του, ὡμολόγησε μεθ' ὅρκου ἐνώπιον μαρτύρων ὅτι ὁ Σμίθ ἦτο ὁ φονεὺς τοῦ ναύτου· ὅτι εἶδε τὸν "ἀριστοκράτην" ἀπελθόντα ἀνωρὶς τῆς σκηνῆς του καὶ ὠφεληθεὶς ἐκ τῆς ἀπουσίας του εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν καὶ ἐφόνευσε τὸν κοιμώμενον γέροντα· ἐπειδὴ δὲ ὁ σύνοικός του τὸν εἶδε διαπράττοντα τὸν φόνον, ὁ Σμίθ φοβηθεὶς τῷ προσέφερε τὸ ἥμισυ τοῦ κλαπέντος χρυσοῦ. Ὁ καταγγείλας τὸ ἔγκλημα ἀπέθανε μετά τινας ὥρας, ὁ Σμίθ ὑπέστη τὴν τιμωρίαν, ἣν ἤθελε νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν Πέτερς, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ "ἀριστοκράτου" ἐγένετο πάλιν σεβαστὸν ἐν τῇ "κοιλάδι τῶν λυχναριῶν".

ΙΒ'.

Δέκα παρῆλθον ἔτη. Μετὰ δυσκολίας θ' ἀνεγνώριζέ τις πάλιν τὸ μέρος, ἐν ᾧ διεδραματίσθησαν τὰ συμβάντα, τὰ ὁποῖα ἀφηγήθημεν. Ἡ "κοιλὰς τῶν λυχναριῶν" δὲν εἶχε διατηρήσει εἰμὴ τὸ ὄνομά της· τὰ δένδρα εἶχον ἀποκοπῆ, ὁ βορβορώδης ῥύαξ ἐκαλύπτετο ὑπὸ σκεπαστῆς γεφύρας, ἐφ' ἧς διήρχετο τρὶς τῆς ἡμέρας ἡ τῆς Μελβούρνης σιδηροδρομικὴ ἁμαξοστοιχία. Ὅπου ἦστατο ἄλλοτε ὁ "Παντεχνεῖον" ὑψοῦται μεγάλη Ἐκκλησία καὶ πλησίον αὐτῆς οἰκοδόμημα κολοσσιαῖον ἐν εἴδει μουσωλείου, τὸ Δημαρχεῖον. Κρίνων τις ἐκ τῆς κεντρικῆς ὁδοῦ ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τὴν σπουδαιότητα τῆς νέας πόλεως· ἡ ὁδὸς αὕτη εἶχε τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν, ἣν εἶχεν ἄλλοτε ἡ ἀτραπὸς ἡ ὁδηγοῦσα τὴν "πριγκήπισσαν" ἀπὸ τῆς σκηνῆς τῆς εἰς τὴν τοῦ "ἀριστοκράτου". Ἀλλ' ἀντὶ τῶν πτωχῶν καλυβῶν τῶν δρυκτῶν ὑψ

— Ἴσως διὰ σέ, ἀδελφή μου, εἶπεν ἡ νέα κόρη ζωηρῶς, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι σὺ ὅλους τοὺς ἄνδρας τοὺς ἔχεις εἰς τὸ αὐτὸ κατάστιχον.

— Καὶ πόθεν τὸ ἔμαθες; ἠρώτησεν ἡ διευθύντρια ἐρυθριῶσα.

— Μήπως εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ μάθῃ τις; Νομίζεις ὅτι δὲν κάμνω καὶ ἐγὼ τὰς παρατηρήσεις μου ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν; Ἀρκεῖ νὰ σὲ παρατηρήσῃ τις ὅταν ὁ ἰατρὸς καὶ οἱ δύο τραπεζῖται σὲ περιποιοῦνται καὶ ὅταν ὁ πλούσιος κτηματίας σὲ περιμένῃ μετὰ τὸ τέλος τῆς ἱερουργίας, καὶ ἔρχεται τὴν Κυριακὴν ἀπὸ ἀπόστασιν δέκα μιλίων ἔφιππος μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ σὲ ἰδῇ — ἀρκεῖ, λέγω, νὰ σὲ παρατηρήσῃ τις διὰ νὰ ἐννοήσῃ πόσην βαρύτητα ἀποδίδεις εἰς τοὺς ἄνδρας. Ἐγώ, σὲ ὁμολογῶ, ὅτι δὲν θὰ ἤμην τόσον ἀδιάφορος — ἀλλὰ σύ, ἀδελφή μου, φαίνεσαι ὡς ἡ Παναγία ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Καθολικῶν, ἔχεις ἐπὶ τῶν χειλέων σου μειδίαμα, ἀλλ' ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀπεικονισμένην μελαγχολίαν. Φαίνεται ὡς νὰ ἔβλεπον οἱ ὀφθαλμοί σου ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον οἱ ἄλλοι δὲν βλέπουσιν.

Ἡ μεγαλειτέρα ἀδελφή ἐμειδίασεν, ἀλλ' ἐν τῷ μειδιάματι τούτῳ τοσαύτη ἀπετυποῦτο θλῖψις, ὥστε ἡ νεωτέρα ἀδελφὴ ἤλλαξεν ἀμέσως τόνον φωνῆς καὶ τῇ εἶπεν·

— Ὦ! ἀδελφή μου, πραγματικῶς ἔχω ἄδικον νὰ σὲ στενοχωρῶ μὲ τὰς ἰδέας μου τὰς ἀλλοκότους. Ἄκουσε λοιπὸν νὰ σοὶ ἀναγνώσω τί λέγει ἡ ἐφημερὶς περὶ τοῦ νέου Ἀντιβασιλέως, κ. Πέτερς Τρεβήλυαν — Τί ὡραῖον ὄνομα! "Ὁ λόρδος Τρεβήλυαν ἀνήκει εἰς ἀρχαίαν ἀριστοκρατικὴν οἰκογένειαν τῆς Κορνουαλλίας. Καίτοι εὑρισκόμενος ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας του εἶναι ἤδη τοποτηρητὴς τῆς ὡραίας ἡμῶν ἐπαρχίας τῆς Βικτωρίας, κατέχων ἐπαξίως τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ θέσιν. Περιῆλθεν ἤδη ὅλας τὰς ἀποικίας τῆς Αὐστραλίας, καὶ ἐξέτασε τὰ πάντα, ὥστε εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν πρακτικὴν των ἔποψιν καὶ νὰ ἐκτιμᾷ τοὺς ἀνθρώπους κατὰ τὴν ἀξίαν των· ἰδίως δὲ ἐνδιαφέρεται εἰς τὰ τῆς δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως· διὸ καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐπισκεφθῇ ἓν πρὸς ἓν ὅλα τὰ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν του ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα. Προσθέτομεν (χάριν τῶν ἀναγνωστριῶν μας, αἵτινες ἰδίως ἐνδιαφέρονται εἰς τὰ τοιαῦτα) ὅτι ὁ νέος Ἀντιβασιλεὺς εἶναι ἄγαμος, ἀλλ' ὅτι, ὡς λέγεται, δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ μιμηθῇ καθ' ὅλον τὸν βίον του τὸ παράδειγμα τοῦ Βενεδίκτου. Ἐν τῇ συνοδείᾳ του εὑρίσκεται ἡ πρωτότοκος θυγάτηρ τοῦ ὑπασπιστοῦ του, ὅστις εἶναι καὶ θεῖος τοῦ λόρδου Πέτερς. Ἡ κόρη αὕτη εἶναι λίαν εὐειδής, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀντιβασιλεὺς ἔχει ἀνάγκην νὰ ὑποδεχθῇ εἰς τὰς ἀκροάσεις, τὰς ὑποδοχὰς καὶ τὰς ἑσπερίδας του ὑπὸ εὐγενοῦς Κυρίας, ἔχομεν δι' ἐλπίδος ὅτι ὁσονοῦπω θὰ ἴδωμεν τὴν λαίδην Τρεβήλυαν ἐξασκοῦσαν ἐν τῷ Διοικητηρίῳ μετὰ χάριτος εὐγενοῦς τὴν φιλοξενίαν."

Τὸ κύριον ὄνομα τοῦ νέου τοποτηρητοῦ ἀνεκάλεσεν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς "πριγκηπίσσης" τὰς ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος. Ὁσάκις τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπροφέρετο ἐνώπιόν της ἠσθάνετο ἐνδόμυχον συγκίνησιν· ἡ ψυχή της ἐπόθει ἐκεῖνον, ὅστις ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦτο, ὡς νὰ εἶχεν ἀποχωρισθῇ αὐτοῦ πρὸ ὀλίγων στιγμῶν... Καὶ ὅμως πόσον τὰ πάντα μετεβλήθησαν ἔκτοτε! Καὶ αὐτὰ τὰ δένδρα, καὶ αὐτοὶ οἱ βράχοι, οἱ μάρτυρες τοῦ ἀποχωρισμοῦ των ἐκείνου τοῦ θλιβεροῦ, ἄλλην εἶχον ὄψιν. Μόνον ἡ καρδία της τῷ ἔμεινεν ἀκόμη πιστή.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

Η ΕΞΟΡΥΞΙΣ ΤΩΝ ΑΔΑΜΑΝΤΩΝ ΕΝ ΒΡΑΣΙΛΙΑ.

Ἐν ἔτει 1729 ἐπληροφορήθη ἡ Πορτογαλλικὴ κυβέρνησις ὅτι τυχοδιῶκται τινες εἶχον ἀνεύρει ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ ῥύαξι τῆς ἐπαρχίας Διαμαντίνης ἐν Βρασιλίᾳ πλουσίους ἀδάμαντας. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἦσαν χρυσοθῆραι, ἐθόντες κατὰ τύχην εἰς τὰς ὀλίγον ἔτι γνωστὰς ἐκείνας χώρας. Ἡ κυβέρνησις τῆς Πορτογαλλίας ἀμέσως ἐσκέφθη νὰ ἐπωφεληθῇ τοῦ γεγονότος τούτου, καὶ ἐξέδωκα ψήφισμα, δι' οὗ δὲν ἐπετρέπετο ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Διαμαντίνῃ ἄλλη ἐξόρυξις ἢ ἡ τοῦ ἀδάμαντος, ἐπέβαλε δὲ καὶ φόρον ἐκ φράγκων 28 δι' ἕκαστον ὀρύκτην. Ἐν ἔτει 1734 ὁ φόρος οὗτος ἀνεβιβάσθη εἰς 224 φράγκα κατὰ ἄτομον. Ἀπὸ τοῦ 1734 μέχρι τοῦ 1739 ἀνεστάλη πᾶσα ἐξόρυξις, ὅπως ληφθῇ ἀπόφασις ἐξασφαλίζουσα καλλίτερον τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, καὶ τέλος τῷ 1739 ἤρξατο ἡ ἐκμίσθωσις τῶν ἀδαμαντοφόρων χωρῶν εἰς ἐργολάβους, ὑποχρεουμένους νὰ πληρώνωσιν ἓν ὡρισμένον ποσὸν κατ' ἔτος καὶ νὰ ἐνασχολῶσιν ὡρισμένον ἐργατῶν ἀριθμόν. Ἡ τελευταία τοιούτου εἴδους ἐκμίσθωσις ἐγένετο τῷ 1772, ὅτε ἡ πορτογαλλικὴ Κυβέρησις ἀνέλαβεν ἡ ἰδία τὴν ἐξόρυξιν τῶν ἀδαμάντων καὶ ἀνέθεσε ταύτην εἰς ἰδιαιτέραν διοίκησιν, ὑποκειμένην τῷ κεντρικῷ τῆς Λισαβώνος ταμείῳ. Τὸ σύστημα τοῦτο διετηρήθη μέχρι τοῦ ἔτους 1845, δηλ. μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ Βρασιλία ἀπεσπάσθη ἀπὸ τῆς πορτογαλλικῆς κυριαρχίας. Ἔκτοτε καὶ τὰ μεταλλεῖα τῶν ἀδαμάντων ὑπεβλήθησαν εἰς τὸν γενικὸν περὶ μεταλλείων νόμον καὶ παρεχωρήθησαν εἰς ἑταιρίας μεταλλευτικάς. Ὅ,τι ἰδίως πολλὰ παρεῖχε τῇ κυβερνήσει πράγματα ἦτο τὸ λαθρεμπόριον, τὸ ὁποῖον ἐπὶ ἀντικειμένου τόσον μικροῦ καὶ πολυτίμου ἐνηργεῖτο μετὰ μεγάλης εὐκολίας· διὸ καὶ οἱ πρῶτοι νόμοι, οἱ ψηφισθέντες πρὸς περιστολὴν τοῦ λαθρεμπορίου τῶν ἀδαμάντων ἦσαν πράγματι δρακόντειοι.

Περὶ τῶν πρὸ τοῦ 1772 ἐξορυχθέντων ἀδαμάντων ἐλλείπουσιν ἐντελῶς αἱ πληροφορίαι· ἀπὸ τοῦ 1772 μέχρι τοῦ 1845 αὕτη παρήγαγε 269,870 γραμμάρια, ἤτοι 1,360,000 καράτια. Εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν συμπεριλαμβάνονται, ὡς εἰκός, οἱ λαθρεμπορικῶς ἐξορυχθέντες ἀδάμαντες, οἵτινες ἀναμφιβόλως ἀνήρχοντο εἰς μέγα ποσόν, ἀφ' οὗ μάλιστα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς πορτογαλλικῆς ἐξουσίας ἡ ἐπίβλεψις ἐχαλαρώθη οὐσιωδῶς. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἡ ἐξόρυξις ἐγένετο ἐκ μέρους τῶν λαβόντων τὰς παραχωρήσεις τῶν ἀδαμαντοφόρων ἐκτάσεων. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ἐξωρυγμένου ποσοῦ καθίσταται σχεδὸν ἀδύνατος· τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἡ ἀνακάλυψις τῶν ἀδαμάντων τοῦ Ἀκρωτηρίου (Cap) μεγάλως περιέστειλε τὰς ἐργασίας ἐν Βρασιλίᾳ, ἂν καὶ ὁ βρασιλιανὸς ἀδάμας ἦναι καὶ καθαρώτερος καὶ ὡς ἐκ τούτου πολυτιμότερος. Ἡ ἐν Βρασιλίᾳ ἐξόρυξις ὑπέστη τραῦμα σπουδαῖον, ὡς ἀποδεικνύουσιν οἱ στατιστικοὶ πίνακες. Ἐν ᾧ ἐν τοῖς πρὸ τοῦ 1870 ἔτεσιν ἡ παραγωγὴ ἀνήρχετο εἰς τρισχιλίας ὀϊτάβας (ἤτοι 52,000 καράτια) ἤδη δὲν ἐξορύττονται ἢ μόνον 500 ὀϊτάβαι, τὸ ἕκτον μόλις τοῦ ποσοῦ.

Οἱ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Διαμαντίνῃ ποταμοὶ ῥέουσιν εἰς τὰ βάθη στενῶν φαράγγων ἐν μέσῳ χώρας ἀγόνου καὶ ξηρᾶς, ὅπου κεῖται καὶ ἡ πρωτεύουσα Διαμαντίνα. Αἱ φάραγγες αὗται κεῖνται εἰς 300 καὶ 400 μέτρων βάθος κάτωθεν τοῦ ὀροπεδίου. Ἐν τῇ κοίτῃ τῶν ποταμῶν τούτων, ἔνθα δὲν ἐγένετο εἰσέτι τακτικὴ ἐξόρυξις, εὑρηνται ὑπὸ τὴν ἄμμον στρώματα βραχώδη ὑπὸ τὰ ὁποῖα κεῖνται λίθοι μεγαλείτεροι καὶ μικρότεροι, περιέχοντες τοὺς ἀδάμαντας· τὸ βάθος, ἐν ᾧ συνήθως εὑρίσκονται οἱ πολύτιμοι οὗτοι λίθοι εἶναι 25 μέχρι 30 μέτρων· ἐνίοτε ἀπαντῶνται τὰ ὀρυκτὰ ταῦτα καὶ εἰς ὑψηλότερα στρώματα καὶ δὴ καὶ εἰς τὰς σχισμάδας ὀρέων, ἀλλὰ τὰ σημαντικώτερα στρώματα εἶναι τὰ ἐν ταῖς κοίταις τῶν ποταμῶν, ἔνθα οἱ ἀδάμαντες ὑπέστησαν προπαρασκευὴν τελειοτέραν.

Τὸ ἔτος ἐν Διαμαντίνῃ διαιρεῖται εἰς δύο ὥρας διεγεγραμμένας, τὴν ξηρὰν, ἀπὸ Μαΐου μέχρι Σεπτεμβρίου, καθ' ἣν ἡ βροχὴ εἶναί τι ἔκτακτον, καὶ τὴν τῶν βροχῶν, ἀπὸ Ὀκτωβρίου μέχρι τέλους Ἀπριλίου. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς εὕρεσιν τῶν ἀδαμάντων, διὰ τῆς πλύνσεως τῶν λίθων καὶ τῆς ἄμμου, ἀπαιτεῖται ὕδωρ, τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας περισυνάζεται ἐν μεγάλαις δεξαμεναῖς. Ἐν τοῖς ποταμοῖς δὲ παρίσταται ἡ ἀνάγκη ἀποξηράνσεως τῆς κοίτης διὰ ἄλλης διευθύνσεως τῶν ὑδάτων· ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας τὸ ὕδωρ ὅλον τῆς βροχῆς καταλήγει εἰς τοὺς ποταμούς, οἵτινες ἐξογκοῦνται καὶ πλημμυροῦσιν ἐνίοτε αἰφνιδίως, ἔπεται ὅτι ἡ ἐξόρυξις δὲν δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ἢ κατὰ τοὺς μῆνας τῆς ἀνομβρίας. Ἐννοεῖται ὅτι αἱ μεταπινήσεις αὗται τῆς κοίτης τῶν ποταμῶν μεγάλας συνεπάγονται δαπάνας, ἀλλ' ἄνευ τῶν ἔργων τούτων πᾶσα ἐργασία θὰ καθίστατο ἀδύνατος. Ἡ ἐξαγωγὴ τῆς ἄμμου, τῶν χωμάτων καὶ τῶν πετρῶν ἐνεργεῖται ὅλως ἀρχαϊκῶς, διὰ χειρῶν ἀνθρώπων, τὸ πλεῖστον μαύρων, οἵτινες ἐπὶ μικρῶν σκαφιδίων, τὰ ὁποῖα φέρουσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των μετακομίζουσι τὴν ἄμμον ἄδοντες δημώδη τινὰ ᾄσματα. Τοῦτο εἶναι μὲν ῥομαντικόν, ἀλλὰ βεβαίως ἡ τοιαύτη ἐργασία δὲν εἶναι οἰκονομική. Ἀπὸ 150 ἐτῶν, ἀφ' ὅτου ἤρξατο ἡ ἐξόρυξις τῶν ἀδαμάντων ὅλαι σχεδὸν αἱ γωνίαι τῆς ἀδαμαντοφόρου χώρας διηρευνήθησαν, καὶ δύσκολον εἶναι νὰ προσδιορίσῃ τις σήμερον, ἂν παραχώρησίς τις περιέχῃ εἰσέτι πολύτιμα στρώματα ἢ ὄχι. Ἐὰν δέ που ἔμεινεν ἔκτασίς τις ἀδιερεύνητος, τοῦτο συνέβη, διότι διὰ τῶν μέχρι τοῦδε εἰς χρῆσιν μέσων πᾶσα ἐργασία ἀποβαίνει σχεδὸν ἀδύνατος, καὶ μόνον ἡ χρῆσις μηχανῶν καὶ πλυντηρίων, ἐπὶ τούτῳ κατεσκευασμένων, ἠδύνατο νὰ φέρῃ ἀποτελέσματα. Μόλις κατὰ τὸ 1883 ἐγένετο τοιαύτη δοκιμή, ἐν τῷ ποταμῷ τοῦ Ἅδου ἐν τῇ λεγομένῃ σιδηρᾷ πύλῃ, θέσει, ἐν ᾗ μέχρι τοῦδε οὐδεμία ἐγένετο ἐξόρυξις. Ἰδοὺ πῶς ὁ διευθυντὴς τῶν ἔργων τούτων, ὁ Γάλλος DE BOVET, περιγράφει τὴν γενομένην ἀπόπειραν, δι' ἧς βεβαίως θέλει διωργανωθῇ ἡ ὅλη ἐξόρυξις.

Πρῶτον μέλημα τῆς διευθύνσεως ἦτο νὰ χαράξῃ ὁδούς τινας πρὸς εὐκολωτέραν συγκοινωνίαν πρὸς τὰ χωρία καὶ τὰ δάση, εἶτα δὲ νὰ προμηθευθῇ τὴν ἀναγκαίαν ξυλείαν πρὸς οἰκοδόμησιν τῶν ἀναγκαίων οἰκημάτων. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐχαράχθησαν αἱ ὁδοὶ κατεσκευάσθησαν καὶ πρόχειρα οἰκήματα διὰ τὴν διεύθυνσιν καὶ διὰ 200 περίπου ἐργάτας, καὶ τινες ἀποθῆκαι καὶ ἐργοστάσιον μετὰ τόρνου καὶ πρίονος. Μετὰ τοῦτο ἐπεσκευάσθη ἡ ὑπάρχουσα ἀτελὴς διώρυξ, κτισθέντος στερεοῦ τειχώματος 200 μέτρων μήκους καὶ 6—10 μέτρων πάχους. Ὅπως ὁδηγηθῇ τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ εἰς τὴν διώρυγα ταύτην ἐδέησε νὰ ἀλλαχθῇ ἡ διεύθυνσις αὐτοῦ· ἀλλὰ τὸ ἔργον δὲν ἦτο εὔκολον, διότι τὰ ὕδατα πλημμυροῦντα ἐκάλυπτον ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὰ ἔργα. Τέλος ὅμως κατωρθώθη καὶ ἡ δύσκολος ἀπόφραξις, καὶ ἤρξατο ἡ ἀνασκαφὴ τῆς κοίτης εἰς τὴν θέσιν, ἐν ᾗ ὁ ποταμὸς ἦτο βαθύτερος. Ἐτοποθετήθησαν πρὸς τοῦτο δύο ἰσχυραὶ ἀντλίαι κινούμεναι διὰ μεγάλου τροχοῦ. Αἱ ἀντλίαι αὗται ἤντλουν μέχρι 50 κυβικῶν μέτρων ὕδατος καθ' ὥραν· τὸ ὕδωρ δὲ ὡδηγεῖτο διὰ διώρυγος

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ.
Εἰκὼν τῆς δεσποσύνης Ὄσβορν.

μήκους 160 μέτρων μακράν τῶν ἔργων. Μετὰ ταῦτα κατεσκευάσθησαν δύο κεκλιμένα ἐπίπεδα ἐνεργοῦντα καὶ ταῦτα διὰ τροχοῦ κινουμένου ὑπὸ τεσσάρων ἵππων. Τὰ κεκλιμένα ταῦτα ἐπίπεδα ἔλαβον ράβδους ξυλίνας. καὶ αἱ μικραὶ ἅμαξαι πρὸς μεταφορὰν τῶν χωμάτων ἦσαν ξύλιναι μὲ σιδηροῦς τροχούς, ὅπως εὐχερῶς κατασκευάζωνται καὶ ἐπισκευάζωνται ἐπιτοπίως.

Ἡ πρώτη ἐξόρυξις ἐγένετο μέχρι βάθους 16 μέτρων· ἡ δευτέρα ἐπροχώρησεν ἕτερα 10 μέτρα καὶ ἔφθασε μέχρις ὑπογείου διώρυγος, ἥτις διηυθύνετο ἐπὶ 20 μέτρα κατὰ μῆκος. Ἐκεῖθεν δὲ ἤρξατο ἡ ἐξαγωγὴ τῶν χωμάτων καὶ τῆς ἄμμου, ἀλλὰ τὰ μέσα ἦσαν ἀτελῆ, αἱ μηχαναὶ εἰς ἄκρον ἁπλαῖ, καὶ ὁ τόπος ὀλίγας παρεῖχεν εὐκολίας, ὥστε αἱ ἐργασίαι βραδέως προὐχώρουν· ἐν τοσούτῳ κατωρθώθη ἑκάστη μικρὰ ἅμαξα νὰ μεταφέρῃ 360 λίβρας ἄμμου ξηρᾶς καὶ 300 ἄμμου ὑγρᾶς.

Οἱ πρῶτοι ἐργάται εἶχον ἔλθει εἰς τὴν θέσιν ταύτην τὴν 15 Δεκεμβρίου 1882, μόλις δὲ τὴν 25 Ἀπριλίου 1883 ἔφθασε τὸ ἐκ Γαλλίας ἀποσταλὲν ὁλικόν. Αἱ ἐργασίαι ἐξηκολούθησαν μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου, ὅτε εὑρέθησαν ἐν τῇ κοίτῃ τοῦ ποταμοῦ τὰ ἔχνη ἀρχαιοτέρας ἐξορύξεως· ἑπομένως οὐδεμία ὑπῆρχεν ἐλπὶς ἀποτελέσματος ἱκανοποιοῦντος τὰς γενομένας δαπάνας καὶ τοὺς καταβληθέντας κόπους. Αἱ ἐργασίαι ἀνεστάλησαν· ἀλλὰ διὰ τῆς πρώτης ταύτης δοκιμῆς ἀπεδείχθη ἐναργῶς ὅτι ἀδύνατον δὲν εἶναι νὰ ἐκτελεσθῶσι καὶ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ παραιτέρω ἐξορύξεις κατὰ σύστημα τελειότερον καὶ οἰκονομικώτερον τῶν μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ὅλοι οἱ ἐργάται καὶ ὀρύκται ἦσαν ἐντόπιοι καὶ μόνον ξυλουργοὶ καὶ σιδηρουργοὶ ἦσαν τεχνῖται ἐλθόντες ἐκ Ῥίου Ἰανείρου.

Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο, προσθέτει ἐν τῇ ἐκθέσει του ὁ Γάλλος μηχανικός, νὰ ἐξετελεῖτο τακτικὴ ἐξόρυξις εἰς θέσεις τινὰς τῆς ἀδαμαντοφόρου ἐπαρχίας τῆς Βρασιλίας, ἐν αἷς γνωστὸν εἶναι ὅτι μέχρι τοῦδε δὲν ἐγένοντο εἰσέτι ἐργασίαι.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ὁ φίλος ἡμῶν, ὁ τὰς Οἰκονομικὰς Ἐπιθεωρήσεις διὰ τὸν Ἕσπερον γράφων, λαβὼν θέσιν ἀνωτέραν παρά τινι ἐν Βερολίνῳ Τραπέζῃ θέλει ἐξακολουθεῖ ἐπιστέλλων ἡμῖν ἐκεῖθεν τὰς τακτικὰς αὐτοῦ ἐκθέσεις, αἵτινες προερχόμεναι ἐκ τοῦ χρηματιστικοῦ κέντρου τῆς Γερμανίας, πολλὴν θὰ ἔχωσι τὴν σπουδαιότητα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον.

Ἐν Βερολίνῳ τῇ 12/24 Ἰανουαρίου 1885.

Τὸ νέον ἔτος ἤρξατο διὰ τὰ χρηματιστήρια οὐχὶ ὑπὸ καλοὺς οἰωνούς· ὅπου καὶ ἂν στρέψῃ τις τὰ ὄμματα βλέπει πάσχουσαν τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Καὶ πρῶτον ὀφείλομεν νὰ ποιήσωμεν μνείαν τῆς βιομηχανίας τῆς ζακχάρεως, ἧς αἱ τιμαὶ ἐξέπεσον εἰς τὸ μὴ περαιτέρω· ἔρχεται κατόπιν ἡ βιομηχανία τοῦ σιδήρου, ἥτις πάσχει δεινῶς, ὡς καὶ ἡ γεωργία. Καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν ἀποικιακῶν κατέπεσεν οἰκτρῶς. Πόθεν ἡ γενικὴ αὕτη καχεξία; Ἡ αἰτία εἶναι μία καὶ ἡ αὐτή, ἡ ὑπερβολικὴ παραγωγή. Αἱ ἀποθῆκαι εἶναι πλήρεις, ἡ ζήτησις εἶναι ἐλαχίστη· τὰ ἐναπομείναντα ἐμπορεύματα καταπλημμυροῦσι τὰς ἀγοράς, καὶ ὡς ἐκ τούτου αἱ τιμαὶ ἐκπίπτουσιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ σχέσις τῶν χρηματιστηρίων πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν εἶναι ἄμεσος, ἕπεται ὅτι καὶ τὰ χρηματιστήρια τὴν αὐτὴν αἰσθάνονται χαλάρωσιν καὶ ὑπὸ τῆς αὐτῆς πάσχουσιν ἀπραξίας. Καὶ ὅμως, τίς ἤθελε τὸ πιστεύσει; ἡ τάσις τῶν χρηματιστηρίων ἐν γένει εἶναι πρὸς τὴν ὕψωσιν. Αἱ μετοχαὶ μεγάλων Τραπεζῶν καὶ τὰ χρεώγραφα κρατῶν τινων ὑπερτιμῶνται. Τοῦτο ἀποδοτέον τὸ μὲν εἰς ἐπιτυχεῖς τινας ἐκδόσεις δανείων, τὸ δὲ εἰς τὰ μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν διαφόρων τοκομεριδίων διαθέσιμα κεφάλαια, τὰ ὁποῖα μὴ εὑρίσκοντα ἀρκοῦσαν ἀσφάλειαν ἐν ἐμπορικαῖς καὶ βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσι, τρέπονται πρὸς τὰ ξένα χρεώγραφα, τὰ ὁποῖα τοῖς παρέχουσι περισσοτέραν ἐγγύησιν. Μεγάλην σπουδαιότητα διὰ τὰ γερμανικὰ χρηματιστήρια ἔχει τὸ ζήτημα τοῦ νέου φορολογικοῦ τῶν χρηματιστηρίων νόμου, ὅστις συζητεῖται ἀπὸ προχθὲς ἐν τῷ γερμανικῷ Κοινοβουλίῳ. Περὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου θέλομεν γράψει ἀφ' οὗ ὁρισθῇ ἡ τύχη αὐτοῦ.

Λ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΚ ΛΟΝΔΙΝΟΥ.

Κύριε Συντάκτα τοῦ "Ἑσπέρου."

Πολὺ συνεχῶς γίνεται λόγος ἐν τῷ ἑλληνικῷ τύπῳ περὶ Ἀρχιεπισκόπου Καταβριγίας, ἔχοντος δηθὲν τὴν ἕδραν αὐτοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἐγὼ διατρίβων ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀγνοῶ ὅλως τοιαύτην ἀρχιεπισκοπικὴν ἕδραν. Ἡ πόλις Κανταβριγία (Cambridge), οὖσα ἐπίσημος διὰ τὸ Πανεπιστήμιον αὐτῆς, οὐχὶ Ἀρχιεπίσκοπον, ἀλλ' οὐδὲ Ἐπίσκοπον κέκτηται. Ὑπάρχει Ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας (Canterbury), ὅστις τιτλοφορεῖται καὶ πρωθιεράρχης πάσης Ἀγγλίας (Archbishop of Canterbury and Primate of all England). Ἀλλὰ ποία ἡ σχέσις μεταξὺ τῆς Κανταβριγίας καὶ τῆς Καντερβουρίας, καὶ πῶς οἱ ἡμέτεροι συγχέουσιν αὐτάς; Ὅτε πρό τινων ἐτῶν ἔν τινι συνεδρίᾳ τῆς Ἄνω Συνόδου ἐγίνετο λόγος περὶ τῶν σχέσεων τῆς Ἀγγλικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἀνατολικήν, ὁ τότε Ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας, ὁ καλὸς κάγαθὸς Ἀρχιβάλδος Κ. Ταίτ, μετὰ λεπτοτάτης εἰρωνείας καὶ χαριεστάτου μειδιάματος ἀνεκοίνωσε τοῖς συναδέλφοις αὐτοῦ, ὅτι τινὲς τῶν πρωθιεραρχῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας γράφοντες ἐτιτλοφόρουν αὐτὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καταβριγίας! Ἐγὼ τυχὼν τότε παρὼν ἐν τῇ συνεδρίᾳ ἐκείνῃ, ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἠρυθρίασα, ἀλλ' ἐκὼν ἄκων κατέπιον ἐν σιωπῇ καὶ ὑπομονῇ τὸ πικρὸν καταπότιον, διότι οὐκ ἦν ἄλλως γενέσθαι. Ταῦτα ἔστωσαν πρὸς ὁδηγίαν τῶν ἡμετέρων ἐν τῷ μέλλοντι.

Τῇ 10/22 Ἰανουαρίου 1885.

Α. Ι. Μ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

Παρνασσός, σύγγραμα Περιοδικόν. Ἐν Ἀθήναις 1884. — Ἐλάβομεν τὰ δύο τεύχη (τόμου η'.) τῆς ἤδη ληξάσης ἑξαετηρίας τοῦ ἀρίστου τούτου ἑλληνικοῦ Περιοδικοῦ, καὶ μετὰ πλείστης ὅσης εὐχαριστήσεως διελθόντες αὐτὰ εἴδομεν ὅτι τὸ ὑπὸ φιλοτίμων καὶ λογίων ἀνδρῶν διευθυνόμενον τοῦτο σύγγραμμα καθίσταται ὁσημέραι τελειότερον. Τὰ ἀνὰ χεῖρας τεύχη περιέχουσιν ὅλην πολλοῦ λόγου ἀξίαν, διατριβὰς πρωτοτύπους ἐμβριθεστάτας καὶ μεταφράσεις ἀριστουργημάτων ξένων. Μέγας ὀφείλεται ἔπαινος εἰς τὸν φιλολογικὸν Σύλλογον "Παρνασσόν," ὅστις ἴδρυσε τὸ περιοδικὸν τοῦτο καὶ φροντίζει περὶ τῆς τακτικῆς αὐτοῦ ἐκδόσεως. Δι' αὐτοῦ οὐ μόνον τὴν σύγχρονον φιλολογίαν ἡμῶν πλουτίζει, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν φιλοτιμίαν ἱκανοποιεῖ, συντελῶν οὕτως εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης καὶ εἰς τὴν ῥύθμισιν τῆς γλώσσης ἡμῶν, τὸ μέλημα τοῦτο παντὸς πεπολιτισμένου ἔθνους.

Ἱστορικὰ μελετήματα ὑπὸ Σπ. Π. Λάμπρου. Ἐν Ἀθήναις 1884. — Ὁ εὐπαίδευτος τῶν δημοτικῶν σχολείων διευθυντής, κ. Σπυρίδων Π. Λάμπρος, ἐν μέσῳ τῶν πολλαπλῶν φροντίδων τῆς δημοσίας αὐτοῦ ὑπηρεσίας, εὑρίσκει ὅμως καὶ τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον, ὅπως διὰ τῆς ἐκδόσεως ἐμβριθῶν συγγραμμάτων νέον προσθέσῃ λίθον εἰς τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἡμετέρας φιλολογίας. Τὰ πρὸ μικροῦ ἐκδοθέντα Ἱστορικὰ Μελετήματα, ἑνδεκα τὸν ἀριθμόν, εἰσὶ διατριβαὶ ἱστορικαὶ ἢ μονογραφίαι ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος ἐν σχέσει πρὸς λαοὺς ἐλθόντας εἰς ἐπικοινωνίαν πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Ἰδίως ἐνδιέφερον ἡμᾶς "τὰ πορίσματα τῆς προϊστορικῆς ἀρχαιολογίας καὶ οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος," καὶ ἡ "Περὶ Δεξίππου καὶ τῆς ὑπὸ τῶν Ἐρούλων ἁλώσεως τῶν Ἀθηνῶν" πραγματεία, ἐν αἷς μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἐξετάζονται τὰ σκοτεινὰ ταῦτα τῆς ἱστορίας ἡμῶν μέρη. Μετριοφρόνως ὁ συγγραφεὺς λέγει ἐν τῷ προλόγῳ του ὅτι ἐν τοῖς Μελετήμασιν αὐτοῦ ἐπικρατεῖ μᾶλλον τὸ πνεῦμα τῆς συζητήσεως καὶ τῆς ἐρεύνης, ἢ ἀνίχνευσις τῶν πηγῶν καὶ ἡ κατὰ δύναμιν διασάφησις τοῦ ἀνεξετάστου. Ἡμεῖς εὑρίκομεν ὅτι καὶ τοῦτο λίαν ἐπιτηδείως διεξάγει, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐποχῶν τὸ πνεῦμα ἐκλέπτει εὐχαρινῶς καὶ παριστᾷ ἡμῖν ζωηρότατα συμβάντα παρελθόντα, τὰ ὁποῖα ἄνευ τῆς δεούσης ἀναπτύξεως ἤθελον μείνει κᾶπως δυσνόητα. Τὰς μονογραφίας ταύτας τοῦ κ. Σπ. Λάμπρου τάσσομεν ἀδιστάκτως μεταξὺ τῶν καλλιτέρων ἐπιστημονικῶν προϊόντων τοῦ ἔθνους ἡμῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη.

Ἐγχειρίδιον Ἐμπορικῆς Ἀλληλογραφίας ὑπὸ Χαραλ. Κ. Μάνδρου. Ἐν Θεσσαλονίκῃ 1884. — Βιβλίον χρήσιμον καὶ πρακτικώτατον διὰ πάντα ἐμπορευόμενον καὶ συναλλαττόμενον, περιέχον σχέδια διαφόρων ἐγκυκλίων, συστατικῶν καὶ πιστωτικῶν ἐπιστολῶν, αἰτήσεων, προσφορῶν, πληροφοριῶν καὶ παραγγελιῶν, ὅλων ἐμπορικῶν, ὡς καὶ σχέδια συναλλαγμάτων, ἐμβασμάτων καὶ τρεχουμένων, ὁμολόγων καὶ χρεωστικῶν. Βεβαίως ὁ τὸ ἐμπόριον μετερχόμενος κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον εἶναι κάτοχος τῶν τύπων τούτων καὶ μάλιστα σήμερον ὅτε τὸ ἐμπόριον κατέστη ἀληθῆς ἐπιστήμη· οὐχ ἧττον ὅμως πᾶς τις θέλει ὁμολογήσει ὅτι μεγάλως εὐκολύνει αὐτόν, ἂν ἔχῃ πρὸ ὀφθαλμῶν σχέδιον, καθ' ὃ δύναται νὰ συντάξῃ τὴν ἐμπορικήν του ἐπιστολήν, τὸ συνάλλαγμα, ἢ τὸν τρεχούμενόν του. Ἑπομένως τὸ βιβλίον τοῦτο θὰ τῷ ἦναι πάντοτε χρήσιμον, ὡς χρήσιμον τῷ εἶναι λεξικόν, ὁσάκις θέλει νὰ ἐπιχειρήσῃ μετάφρασιν.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Εἰς τὸν ἔγκριτον ἐν Γιουργέβῳ τῆς Ῥουμανίας ὁμογενῆ ἡμῶν, κ. Εὐθύμιον Πεταλᾶν, ἀπενεμήθη πρὸ μικροῦ τὸ παράσημον τῶν ἱπποτῶν τοῦ ἑλληνικοῦ τάγματος τοῦ Σωτῆρος. Τὰ τόσον δικαίως ἀπονεμόμενα παράσημα ἔχουσι πράγματι ἀξίαν, καὶ χαίρομεν ἀπὸ καρδίας βλέποντες ἀναγνωριζόμενον τὸν ἀκραιφνῆ πατριωτισμὸν τοῦ φίλου ἡμῶν κ. Πεταλᾶ.

Ὁ ἔνδοξος στρατηγὸς Γράντ, ὁ δαφνοστεφὴς πρώην πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἐγγυηθεὶς ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ του, συνεταίρου τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου Οὐάρδ καὶ Γράντ, ἀπώλεσε τὴν ἐξ 150 χιλ. δολλαρίων περιουσίαν του, διότι τὸ ἐμπορικὸν τοῦτο κατάστημα ἐχρεοκόπησεν. Δανειστὴς τοῦ ποσοῦ τούτου ἦτο ὁ βαθύπλουτος Ἀμερικανὸς Βανδερβίλτ, ὅστις κατασχὼν τὴν κινητὴν περιουσίαν τοῦ στρατηγοῦ, προεκήρυξε πλειστηριασμόν, καὶ τοῦτο μόνον ὅπως διασώσῃ τὰ διάφορα δῶρα καὶ τὰ πολύτιμα τρόπαια, τὰ ὁποῖα ἔλαβε κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ὁ γηραιὸς στρατάρχης. Ἐσχάτως ὁ γενναῖος Βανδερβίλτ ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς συζύγου τοῦ στρατηγοῦ ὅλα τὰ κατασχεθέντα πράγματα ὑπὸ τὸν ῥητὸν ὅρον, ὅπως τὰ πολύτιμα κειμήλια διαμείνωσι μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ὁ Γράντ ὅμως ἠρνήθη τὴν ἐκ γενναίων προσφορὰν. Τότε ὁ Βανδερβίλτ ἀπρότεινε διὰ τῶν ὀφειλομένων του χρημάτων νὰ συστήσῃ ἵδρυμα, οὗ τὴν πρόσοδον ἔθεσε πάλιν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς συζύγου τοῦ στρατηγοῦ· εἰς τοῦτο συγκατετέθη οὗτος, ἀλλ' ἡ σύζυγός του ἠρνήθη τότε.

Ἐν τισι διαμερίσμασι τῆς ἐπαρχίας Γρανάδας ἐν Ἱσπανίᾳ παρετηρήθη μετὰ τοὺς ἐσχάτως ἐπισυμβάντας καταστρεπτικοὺς σεισμοὺς, ὅτι ὁ ἥλιος ἀνατέλλει ἡμίσειαν ὥραν βραδύτερον ἢ πρότερον. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ σειρὰ τῶν ὀρέων τῆς Σιέρρας Νεβάδας ὑψώθη ἐκ τῶν σεισμῶν κατὰ ἑκατοστύας τινὰς μέτρων.

Ἐδμόνδος About. Περὶ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἀπεβίωσεν ἐν Παρισίοις ἐκ διαθήτου ἐν ἡλικίᾳ 57 ἐτῶν ὁ γνωστὸς μυθιστοριογράφος Ἐδμόνδος About, ὁ ἐκλεχθεὶς μὲν ἐσχάτως μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας μὴ εὐτυχήσας ὅμως νὰ εἰσαχθῇ εἰς αὐτήν. Αἱ συγγραφαὶ τοῦ About ἀρκετὴν ἐν Γαλλίᾳ τῷ παρέσχον φήμην, διότι τὸ ὕφος του ἦτο κομψὸν καὶ γλαφυρόν· τὴν Ἑλλάδα ὅμως ἠδίκησε πολὺ διὰ τῶν δύο μυθιστορημάτων του, τοῦ "Βασιλέως τῶν ὀρέων" καὶ "τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος," ἐν οἷς παρεσύρθη ὑπὸ τῆς φαντασίας του εἰς ψευδασμοὺς καὶ εἰρωνείας ἐναντίον χώρας, ἐν ᾗ διέμεινεν ἐπὶ τρία ἢ τέσσαρα ἔτη ὡς μαθητὴς τῆς γαλλικῆς Σχολῆς, χώρας, ἣν χάριν εὐγνωμοσύνης τοὐλάχιστον δὲν ἔπρεπε νὰ διασύρῃ. Ἐν τῷ "Βασιλεῖ τῶν ὀρέων" διηγεῖται τὸν βίον Ἕλληνος λῃστοῦ καὶ ἐπιφέρει κρίσεις ὅλως ἀντικειμένας εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἐν δὲ τῇ "Συγχρόνῳ Ἑλλάδι" παριστᾷ τὰ ἡμέτερα πράγματα οὐχὶ ὁποῖα πράγματι εἶναι, ἀλλ' ὁποῖα αὐτός, ὁ ξένος καὶ ὅλως ἄπειρος αὐτῶν, τὰ ἐφαντάσθη. Καὶ ὅμως ὁ About ἐκήρυττεν ὅτι εἶναι φίλος τῆς Ἑλλάδος. Τοιοῦτοι φίλοι ἂς λείπουν!

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 283.

Εἰς τῶν ἀγυρτῶν τὰς χεῖρας
Εἶμαι ἕψος τρομερόν,
Ἐν ᾧ εἰς ἀνδρῶν τιμίων
Φέρω γενικὸν καλόν·
Δι' ἐμοῦ κινοῦνται στόλοι,
Ἐκστρατεύουν οἱ στρατοί·
Δι' ἐμοῦ ἡ ἡσυχία
Πανταχοῦ ἐπικρατεῖ·
Ἂν τὰ πρῶτα δυὸ στοιχεῖα
Ἀφαιρέσῃς ἀπ' ἐμοῦ,
Τὸ πᾶν δι' ἐμοῦ πληροῦται,
Καὶ οὐδὲν ἄνευ ἐμοῦ.

Γ. Βαρκλαντῆς, ἐν Τύνιδι.

Αἴνιγμα 284.

Δύο νέοι ποντικοί,
Κουρασμένοι, νηστικοί,
Εἰς ἑρμάριον ἐμβῆκαν,
Κ' ἐκεῖ ἄφθονα εὑρῆκαν
Σωρευμένα φαγητά,
Ἠῆτες, κόττες καὶ ψητά. —
Αἴφνης ὅμως, ὤ! τί φρίκη!
Ἐκλειδώθ' ἡ ἀποθήκη,
Καὶ οἱ δύο πειναμένοι
Ἔμειναν φυλακισμένοι.
Τί νὰ κάμουν; ὁλολύζουν,
Πηδοῦν, τρέχουν, τριγυρίζουν·
Πλὴν δοήθεια καμμία!
Ἐντελῆς ἀπελπισία. —
Κατὰ τύχην ἀπ' τὸ μέρος
Διαβαίνει τότε γέρος
Ψαρομάλλης ποντικός,
Φρόνιμος καὶ σκεπτικός,
Καὶ τοὺς δδυρμοὺς ἀκούει·
Εἰς τὴν φυλακὴν των κρούει,
Καὶ τοὺς λέγει· Τί συμβαίνει;
— Ἔλα, εἴμεθα κλεισμένοι,
— Τί νὰ σᾶς εἰπῶ, παιδιά;
Ποῦ νὰ εὕρω τὰ κλειδιά;
Ἂν ἰσχνάζετε σχολεῖο
Θὰ ἠξεύρετε πῶς δύο
Ἀπ' τ' ἀλφάβητον στοιχεῖα
Θὰ σᾶς ἦσαν σωτηρία·
— Ποῖα εἶν' αὐτά; εἰπέτα.
— Ὄχι, τέκνα, εὕρετέ τα. —
Καὶ ἐσήκωσε τὸν ὦμον
Κι' ἠκολούθησε τὸν δρόμον.

Ὀ. Π.

Πρόβλημα 285.

Συμπλήρωσις λέξεων, ἀποτελουσῶν δύο φράσεις·

Η ω** ε**** μ** ξ***** α** η***
Η δ* ε******** χ*** π*** ε********.

Ἰω. Κ. Γρουμπός, ἐν Γαλαζίῳ.

Πρόβλημα 286.

*
* * *
*
* * *
* * * * * * * * *
* * *
*
* * *
*

Ἀναπληρωθήτωσαν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων, οὕτως ὥστε ν' ἀναγινώσκωνται 6 λέξεις σημαίνουσαι, α'.) μέρος σώματος, β'.) περιώνυμον ἰατρὸν τῆς ἀρχαιότητος, γ'.) στοιχεῖον ἀόρατον, δ'.) ἀρχαῖον βασιλέα, αὐτοκτονήσαντα ἐν τῇ φυλακῇ, ε'.) οὐσίαν, στ'.) τροφήν.

Ν. Κ. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκ.

Πρόβλημα 287.

Διὰ τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων τριῶν ὀρέων τῆς Ἑλλάδος, δύο θεῶν, καὶ Νηρηΐδος σχηματισθήτω τὸ ὄνομα ἀρχαίου Ἕλληνος βασιλέως, τελευταίου ἄρχοντος πόλεως περιφανοῦς.

Ὁ αὐτός.

Πρόβλημα 288.

Ε* *αι* ε*ευ*ε*αι* *ο*ε*ι*
α*α*αι*ο**αι οι *ε*α*οι α***ε*
Ἐλλείπουσι τὰ σύμφωνα.

Π. Π. Σπίνος, ἐν Θεσσαλονίκῃ.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 276.

Ἄννα — Μάννα.

Αἰνίγμ. 277.
Χρῆμα — ῥῆμα.

Αἰνίγμ. 278.
Καρκῖνος.

Προβλήματος 279.

Πολλοὶ τὸν πλοῦτον ἐμίσησαν, τὴν δόξαν οὐδείς.

Προβλήματος 280.

Ε ὑμένης,
Π ατροκλος,
Ι ώ,
Χ αρικλώ,
Α λφειός,
Ρ ηξήνωρ,
Μ ήδεια,
Ο ρφεύς,
Ν φίγξ.

Προβλήματος 281.

Ἀριαδνείου μήτου.

Ἐνθυμεῖσαι ὅτε ἦλθον βαρυνθεὶς ἐκ τοῦ καμάτου
Τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας, κι' ὅτι ἔνδον μου ἐγκλείων
Ἡδονῆς γλυκείας πόθους καὶ αἰσθήματος ἀφάτου
Ζωηρὸς ἀπεβιβάσθην, ἐγκαταλιπὼν τὸ πλοῖον;

Προβλήματος 282.

ΑΜ ΑΘΕΙΑ ΜΕΝ ΘΡΑΣΟΣ
ΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΕ ΟΚΝΟΝ ΦΕΡΕΙ.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ.

Ἔλυσαν· Τὰ 267, 268, 270 καὶ 271 ὁ κ. Πέτρος Πράτσικας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὸ 268 ὁ κ. Πασχάλης Χ. Παπαζογλους ἐν Σουχλίῳ· τὸ 270 ὁ κ. Χαρ. Κ. Μάνδρος ἐν Θεσσαλονίκῃ· τὸ 274 ὁ κ. Θεμ. Π. Οἰκονομόπουλος ἐν Ῥενίῳ, καὶ ὁ κ Ἰωάννης Γ. Κομβόπουλος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 276, 277 ἡ Κυρία Βασιλική Δ. Βότη ἐν Τεργέστῃ· τὰ 277—279 ἡ δεσποινὶς Αἰκ. Π. Βασιλειάδου ἐπίσης· τὰ 276, 277, 279 ὁ κ. Ἠλίας Κλήμης ἐν Γαλαζίῳ· τὰ 276, 277, 279 ὁ κ. Κ. Τσ. Βάγιας ἐν Βραΐλᾳ· τὰ 276, 277 ὁ κ. Βασ. Ε. Βασιλᾶς ἐν Τεργέστῃ· τὰ 276, 277, 279 ὁ κ. Κ. Κ. Κατζόπουλος ἐν Μαγκεστρίᾳ· τὰ 276, 277 οἱ Κύριοι Ἐδ. Α. Δημητριάδης καὶ Θεμ. Π. Οἰκονομόπουλος ἐν Ῥενίῳ· τὰ 276, 277 καὶ 278 ἐμμέτρως ἐκ Μαγκεστρίας·

"Πολλοὶ πάλ' ἐτρέφοντο στὴν ἔρημον μὲ Μάνναν·
Τὴν κεφαλὴν ἀφαίρεσον καὶ θὰ εὑρῇς τὴν Ἄνναν."

"Ἀπὸ τὴν Γραμματικὴν τὸ ῥῆμα
Ἀληθὲς εἰν' δὲν σαλεύει·
Τρέπων δὲ τὸ ῥῆμα χρῆμα
Τότ' ὁ κόσμος τὸ λατρεύει."

"Ἂν καὶ πολλοὺς στὴν θάλασσαν καὶ ποταμοὺς εὑρήσῃς,
Στὸν οὐρανὸν ὡς ζῴδιον Καρκῖνον θ' ἀπαντήσῃς."

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

ΕΣΠΕΡΟΣ.

Σύγγραμμα περιοδικὸν μετὰ εἰκόνων ἐκδιδόμενον ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 καὶ 15|27 ἑκάστου μηνός.

Τιμὴ ἐτησία προπληρωτέα φράγκα 40 (= μάρκαι 32 = ρούβλια 16).
Τιμὴ καταχωρίσεων δι' ἕκαστον στίχον φοίνικ. 50.

Τὸ ἔτος τοῦ Ἑσπέρου ἄρχεται τῇ 1|13 Μαΐου.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

ΑΘΗΝΑΙ· κ. Κλεάνθης Ἰ. Ζάννος. **ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ**· κ. Ἀλέξ. Ν. Μελετόπουλος. **ΚΕΡΚΥΡΑ**· κ. Νικ. Σ. Μπάκας. **ΖΑΚΥΝΘΟΣ**· κ. Ν. Παπαδόπουλος. **ΒΩΛΟΣ**· . . . . . **ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ**· κ. Πέτρος Μ. Γκεντιλίνης. **ΠΑΤΡΑΙ**· κ. Παυσανίας Χοϊδᾶς. **ΣΥΡΟΣ**· κ. Ν. Σακκελίων.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ καὶ ἡ λοιπὴ **ΑΙΓΥΠΤΟΣ**· κ. Πέτρος Σαράντης, Βιβλιοπωλεῖον "Ὁ Φοῖνιξ" ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰωάννης Παπάδης, βιβλιοπώλης. **ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ**· κ. Γεώργιος Τσούντας, ἰατρός. **ΣΜΥΡΝΗ**· κκ. Δεκίπρης καὶ Σα, καὶ κ. Φρ. Σαρίκας. **ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ**· κ. Σ. Γράσσος, βιβλιοπώλης. **ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ**· κ. Κωνστ. Κυριαζῆς. **ΣΕΡΡΑΙ**· κ. Κ. Χόνδρος. **ΚΑΒΑΛΛΑ**· κκ. Α. Γ. Κούζης καὶ Σα. **ΜΥΤΙΛΗΝΗ**· κ. Ξενοφῶν Γκορτζιώτης. **ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ**· Αἴδεσ. Ἀνανίας Ἀλεξανδρίδης. **ΣΑΜΟΣ**· κ. Σταματιάδης, ἔφορος τῆς Σαμιακῆς Βιβλιοθήκης. **ΒΗΡΥΤΤΟΣ**· κ. Χρ. Χριστοφόρου. **ΑΜΙΣΟΣ**· κ. Κ. Λαναρᾶς, ἰατρός. **ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ**· κ. Ἀπ. Ξενουδάκης. **ΡΟΔΟΣ**· κ. Μ. Μαλλιαράκης. **ΙΩΑΝΝΙΝΑ**· κ. Γ. Β. Λάππας. **ΤΕΝΕΔΟΣ**· κ. Κ. Κωνσταντινίδης. **ΛΕΥΚΩΣΙΑ** καὶ **ΛΕΜΗΣΣΟΣ** Κύπρου· κ. Π. Δ. Παπαδάκης. **ΛΑΡΝΑΞ**· κ. Ἰωάννης Πιερίδης.

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ· κ. Ἀριστόδημος Α. Βοσκώφ. **ΙΒΡΑΙΛΑ**· κ. Ἰωάννης Α. Βοσκώφ. **ΤΟΥΡΝΟ-ΜΑΓΟΥΡΕΛΟΝ**· κ. Τηλέμ. Παπάζογλους. **ΚΟΡΑΒΙΑ, ΠΙΚΕΤΟΝ, ΚΑΡΑΚΑΛ** καὶ **ΚΡΑΙΟΒΑΝ**· κ. Νικόλαος Καραβίας. **ΚΑΛΑΦΑΤΙΟΝ**· κ. Νικ. Κουκλέλης. **ΓΙΟΥΡΓΕΒΟΝ**· κ. Εὐθυμ. Πεταλᾶς. **ΓΑΛΑΖΙΟΝ**· κ. Ἀχιλλεὺς Α. Βοσκώφ.

ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰάκωβος Μάνος, ἰατρός. **ΜΟΣΧΑ**· κ. Γρηγ. Ι. Ροσσόλυμος. **ΟΔΗΣΣΟΣ**· κ. Ἰ Κομποθέκρας. **ΤΑΙΓΑΝΙΟΝ**· κ. Δημ. Δ. Ἀλεξόπουλος. **ΡΟΣΤΟΒΙΟΝ**· κ. Στέφ. Λοβέρδος. **ΓΕΙΣΚ**· κ. Π. Α. Ἀξιώτης. **ΝΙΚΟΛΑΙΕΦ**· κ. Θεόδωρος Λυκιαρδόπουλος. **ΒΕΡΔΙΑΝΣΚΑ**· κ. Νικ. Κ. Μουσούρης. **ΙΣΜΑΗΛΙΟΝ**· κκ. Ἀδελφοὶ Κωνσταντινίδαι. **ΚΙΣΝΟΒΙΟΝ**· κ. Α. Καρβούνης. **ΠΟΤΙΟΝ**· κ. Περικλῆς Ν. Κομηλιάδης.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ· κ. Θεμιστοκλῆς Πετροκόκκινος.
ΜΑΣΣΑΛΙΑ· κ. Π. Ἐκιντζόγλου.
ΛΟΝΔΙΝΟΝ· κ. Σ. Παπαντωνόπουλος. **ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ**· κ. Γ. Θ. Σκρινῆς.
ΡΟΥΣΤΣΟΥΚΙΟΝ Βουλγαρίας· κ. Σταῦρος Χριστοδουλίδης.
ΤΕΡΓΕΣΤΗ· κ. Π. Περδάνογλους. **ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ** κ. Ἰωάν. Κ. Σταυρίδης.
ΝΕΑ-ΥΟΡΚΗ· κ. Δημ. Ν. Μπότασης, γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὰ μέρη, ἔνθα δὲν ἐσυστήθησαν ὁριστικῶς ἐπιστασίαι, οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ γείνωσι συνδρομηταὶ ἐπὶ προκαταβολῇ τῆς ἐτησίας συνδρομῆς, ἀποτεινόμενοι εἴτε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν διεύθυνσιν (ELSTER-STRASSE No. 19) ἐν ΛΕΙΨΙΑι, εἴτε εἰς τὰ οἰκεῖα ταχυδρομικὰ γραφεῖα, τῆς διευθύνσεως τοῦ Ἑσπέρου συνεννοηθείσης περὶ τούτου μετὰ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν γερμανικῶν Ταχυδρομείων. Τὸ φύλλον ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ. ELSTER-STRASSE No. 19. LEIPZIG.

für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.

Probe-Nummern gratis und franco.

Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.

Expedition der Illustrirten Zeitung in Leipzig.

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ ΠΛΟΥΤΗ.

Τὸ μοναδικὸν τοῦτο σύγγραμμα, ἀπαραίτητον εἰς πάντα Τραπεζίτην, Κεφαλαιοῦχον, Συμβολαιογράφον, καὶ ἐν γένει εἰς πάντα κάτοχον γραμματίων λαχείου, περιέχει.

α΄.) Ἐπίσημον καὶ ἀκριβῆ Κατάλογον ὅλων τῶν ὁμολογιῶν μετὰ λαχείου. Αὐστριακῶν, Γερμανικῶν, Γαλλικῶν, Ἰταλικῶν, Βελγικῶν, Ῥωσσικῶν, Ἑλβετικῶν, Τουρκικῶν, Ἑλληνικῶν, Ῥωμουνικῶν κτλ., αἵτινες ἐκληρώθησαν ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῶν κληρώσεως μέχρι 31. Ὀκτωβρίου 1884 καὶ δὲν ἐπαρουσιάσθησαν ἀκόμη πρὸς ἐξαργύρωσιν.

β΄.) Τοὺς Καταλόγους ὅλων τῶν αὐστριακῶν καὶ οὐγγρικῶν ὁμολογιῶν, ἐφ' ὧν ἐγένετο κατάσχεσις.

γ΄.) Πληροφορίας ἀκριβεῖς περὶ τοῦ χρόνου τῶν κληρώσεων, περὶ τῆς αξίας τῶν λαχνῶν, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τίτλων, ἀξίας τῶν τοκομεριδίων, τοῦ χρόνου καθ' ὃν γίνονται αἱ πληρωμαὶ αὐτῶν, καὶ ἐν γένει πάσας τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Ἓν ἀντίτυπον φρ. 3,50. Πέντε ἀντίτυπα φρ. 15.

Ἀπευθυντέον διὰ συναλλαγματικῆς ἢ καὶ γραμματοσήμων **Au Moniteur de la Chance universelle. Vienne (Autriche).**

ΑΓΝΗΣ ΣΜΙΘ

ΒΛΕΜΜΑΤΑ
ΕΠΙ ΤΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ·

Τρικυμία ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ — Πρῶται ἐντυπώσεις ἐν Ἀθήναις — Ἐν Ἀθήναις — Τὸ Σούνιον καὶ ὁ Ὑμηττός — Ὁ Μαραθὼν καὶ ἡ Αἴγινα — Ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου καὶ ἡ Ἀκροκόρινθος — Αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς — Ἐν Σπάρτῃ — Παρὰ τὸν Ταΰγετον — Ἐπὶ τῆς Ἰθώμης — Τὸ Πάσχα ἐν μονῇ — Ἀπὸ τῆς μονῆς εἰς Κρέκι — Ἐν Ὀλυμπίᾳ — Ἀπ' Ὀλυμπίας εἰς Μέγα Σπήλαιον — Ἐκδρομὴ εἰς τὴν Στόγα — Ἑλληνικὴ φιλοξενία — Δυσχέρειαι — Θύελλα ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ — Ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς Κέρκυραν — Ἡ γλῶσσα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων — Τρόπος τοῦ περιοδεύειν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Μετάφρασις Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Τὸ παρὸν βιβλίον, ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 8ᵒᵛ συγκείμενον, καὶ περιέχον πολλὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας καὶ χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα, ἐκδίδεται κατ' αὐτὰς κομψῶς καὶ πολυτελῶς δεδεμένον.

Τιμὴ Φράγκων 7.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

M. MINGHETTI.

Τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ἡ τούτων ἐπέμβασις εἰς τὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς διοικήσεως.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ καὶ εἰσαγωγὴ

Γ. Μικονίου
διδάκτορος τῆς Νομικῆς.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι
W. DRUGULIN
1885.

Εὕρηται παρὰ τῷ τυπογραφείῳ W. DRUGULIN ἐν Λειψίᾳ, καὶ τιμᾶται φράγκων 5.

ΜΙΛΤΩΝΟΣ
ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ
ἔμμετρος μετάφρασις
Ἀλεξάνδρου Σ. Κάσδαγλη.

Ἔκδοσις πολυτελὴς μετὰ εἰκόνων
ὑπὸ
Gustave Doré.

Ἐν Λειψίᾳ
1884.
W. DRUGULIN.

Ἐκδίδεται κατὰ τεύχη· τιμὴ ἑκάστου τεύχους μάρκαι 2.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.